

Badanie i analiza lokalnego rynku pracy. Diagnoza stanu aktualnego i prognoza na lata 2012-2013.

powiat strzelecko-drezdenecki

RAPORT KOŃCOWY

Analiza opracowana na potrzeby wnioskowania o finansowanie programów
na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia
i aktywizacji zawodowej.

Zleceniodawca:

Powiatowy Urząd Pracy
w Strzelcach Krajeńskich

Projekt i wykonanie:

BIOSTAT

www.biostat.com.pl

Spis treści

Spis treści	2
Wprowadzenie	3
Nota metodologiczna	5
I. Sytuacja na lokalnym rynku pracy	7
II. Ogólna charakterystyka pracodawców biorących udział w badaniu	29
III. Funkcjonowanie badanych pracodawców	31
IV. Zmiany struktury zatrudnienia	34
V. Sytuacja absolwentów wg pracodawców	39
VI. Zapotrzebowanie na pracowników	41
VII. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Strzelcach Krajeńskich	43
VIII. Ogólna charakterystyka bezrobotnych biorących udział w badaniu	47
IX. Postawy osób bezrobotnych wobec zatrudnienia	51
X. Potrzeby szkoleniowe i edukacyjne bezrobotnych	57
XI. Analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla obszaru przedsiębiorczości pod kątem rynku pracy	62
Podsumowanie	65
Wnioski i rekomendacje	71
Spis rysunków	73
Spis tabel	75

Wprowadzenie

Badanie i analiza lokalnego rynku pracy - diagnoza stanu aktualnego i prognoza na lata 2012 -2013, na terenie powiatu strzelecko-drezdeneckiego, zrealizowano w październiku 2011 r. Nad prawidłowością wykonania projektu czuwał jego Zleceniodawca – Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Badanie wykonane zostało przez firmę BIOSTAT. Analiza opracowana na potrzeby wnioskowania o finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Zakres badania obejmował w szczególności:

- **Diagnozę sytuacji ekonomiczno-społecznej powiatu strzelecko-drezdeneckiego:**
 - Demografia.
 - Migracja wewnętrzna i zewnętrzna oraz jej przyczyny.
 - Edukacja i kształcenie ustawiczne.
- **Analizę sytuacji na lokalnym rynku pracy:**
 - Szczegółową charakterystykę lokalnego rynku pracy, wyznaczenie głównych trendów i prognoz rozwojowych.
 - Wskazanie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla rozwoju lokalnego rynku pracy i badanego powiatu.
- **Analizę bezrobocia w powiecie:**
 - Wskazanie przyczyn niepodejmowania zatrudnienia przez bezrobotnych, z uwzględnieniem osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
 - Charakterystykę osób bezrobotnych m.in. pod kątem posiadanego doświadczenia, aktywnego poszukiwania pracy, dotychczasowej współpracy z Urzędem Pracy oraz preferowanych kierunków szkoleniowych.
- **Analizę przedsiębiorczości w powiecie:**
 - Analizę kondycji przedsiębiorczości na badanym obszarze (wg wielkości zatrudnienia i lokalizacji).
 - Oszacowanie potencjału inwestycyjnego, jak również podmiotów zagrożonych likwidacją.
 - Ocenę zapotrzebowania na dodatkowych pracowników, określenie zawodów deficytowych oraz kompetencji pożądanых na lokalnym rynku pracy, a także ewaluacja potrzeb szkoleniowych.
 - Ocenę działań Publicznych Służb Zatrudnienia oraz skala i zakres dotychczasowej współpracy.

Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie i zestawienie najważniejszych wyników uzyskanych w toku badania i dokonanych analiz. Na jego treść składają się następujące elementy:

- Wprowadzenie.
- Sytuacja społeczno- gospodarcza powiatu.
- Kierunki szkoleń, staży oraz przygotowania zawodowego dorosłych preferowane na lokalnym rynku pracy.

- Oferta edukacyjna powiatu.
- Podsumowanie.

Wszystkie czynniki poddane badaniu określają system funkcjonowania podmiotów rynku pracy. Sprawność tego systemu to szansa dla przedsiębiorców, którzy mogą w efektywny sposób zaplanować rozwój inwestycyjny, a działalność firmy oprzeć na bazie wykwalifikowanych pracowników. Dobra współpraca z instytucjami rynku pracy owocuje również wymiernymi korzyściami dla lokalnej społeczności. Lepsza sytuacja przedsiębiorstwa przekłada się na wzrost liczby miejsc pracy, poprawę stopy życiowej mieszkańców oraz podnosi atrakcyjność badanego terenu.

Nota metodologiczna

Na proces badawczy składają się następujące etapy realizacji projektu:

- Opracowanie metodologii badawczej, narzędzi badawczych
- Analiza danych zastanych
- Dobór próby, realizacja terenowej fazy badania
- Digitalizacja pozyskanego materiału empirycznego
- Opracowanie analizy SWOT
- Opracowanie raportu statystycznego
- Opracowanie raportu końcowego

Informacje na temat założonego zakresu badawczego uzyskano dzięki zastosowaniu narzędzia - kwestionariusza badawczego. Kwestionariusz został opracowany przez Wykonawcę badania, odrębnie dla każdej z badanych grup. Zagadnienia stanowiące jego treść zostały skonstruowane w oparciu o wytyczne określone przez Zamawiającego, składając się łącznie z 49 pytań (pracodawcy) oraz 30 pytań (bezrobotni). Zawierają one przede wszystkim zagadnienia odnoszące się do tematu badania, jak i pytania metryczne. Oba kwestionariusze zostały zatwierdzone przez Zamawiającego na etapie konsultacji projektowych. Ponadto, dla celów diagnozy sytuacji obecnej powiatu strzelecko-drezdeneckiego, w kontekście obszaru przedsiębiorczości zastosowano metodę analizy danych zastanych. Analizie tej poddano następujące dokumenty:

- Dokumenty statystyki publicznej dostępne w Banku Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego.
- Sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01 wraz z Załącznikiem nr 1.
- Dokumenty i opracowania własne przygotowane w oparciu o analizę dostępnych dokumentów źródłowych.

Wielkość prób badawczych wyniosła:

- 200 pracodawców dobranych w sposób losowy z uwzględnieniem lokalizacji jednostki, a także wielkości zatrudnienia.
- 250 osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich dobranych w sposób losowy przy uwzględnieniu osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Podczas realizacji wywiadów dążono, aby rozmowa miała szczerzy charakter, a każdy z uczestników badania miał nieskrępowaną możliwość artykułowania własnych poglądów, bez poczucia, iż informacje te nie zostaną objęte klauzulą anonimowości. Kontakt badacza z ankietowanym przedstawicielem pracodawców miał formę bezpośrednią w siedzibie jednostki. Z kolei osoby bezrobotne, z uwzględnieniem osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zostały zrekrutowane do badania w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich, przez pracowników firmy BIOSTAT.

I. Sytuacja na lokalnym rynku pracy

Ogólna charakterystyka powiatu

Powiat strzelecko-drezdenecki położony jest w północno-wschodniej części województwa lubuskiego w obrębie czterech jednostek fizjograficznych: Kotliny Gorzowskiej z Puszcą Notecką, Równiny Gorzowskiej, Równiny Drawskiej i Pojezierza Dobiegniewskiego. Jego powierzchnia wynosi 1248 km². Powiat tworzy pięć gmin. Wyróżniamy tutaj trzy gminy miejsko-wiejskie: Strzelce Krajeńskie, Dobiegniew i Drezdenko oraz dwie gminy wiejskie: Zwierzyn i Stare Kurowo. Powiat ten graniczy z województwami wielkopolskim i zachodniopomorskim, a także z powiatem gorzowskim i międzyrzeckim.

Rysunek 1. Rozkład ludności w poszczególnych gminach powiatu.

Według stanu z 31.XII.2010 r.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>
Opracowanie własne.

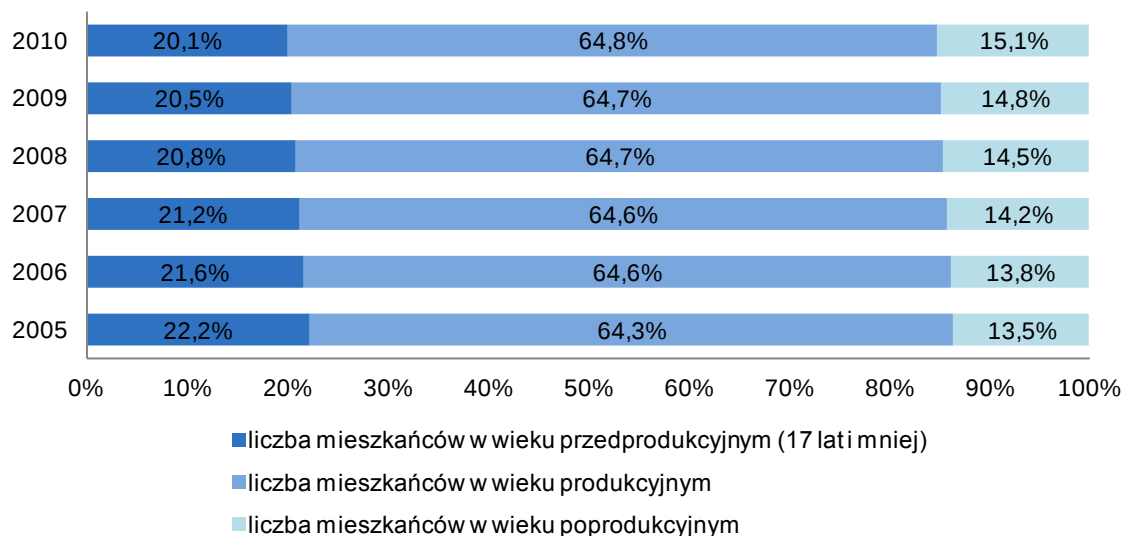
Liczba mieszkańców powiatu strzelecko-drezdeneckiego wyniosła na koniec 2010 roku 49 757 osób, w tym ponad połowę (50,9%) stanowiły kobiety. 47,3% ogółu stanowią mieszkańcy miast. Średnia gęstość zaludnienia w powiecie jest niższa od średniej w województwie - wynosi 40 osób na 1 km², podczas gdy średnia dla lubuskiego wynosi 72 osoby. Naj-

wyższa gęstość zaludnienia występuje w gminie miejsko-wiejskiej Strzelce Krajeńskie (54 osoby na km²), którą zamieszkuje blisko 35% ogółu mieszkańców powiatu. W gminach Stare Kurowo, Zwierzyn i Drezdenko gęstość zaludnienia wynosi odpowiednio: 52os./km², 44os./km², oraz 43os./km². Najniższą koncentracją ludności w powiecie charakteryzuje się gmina Dobiegniew - 19 osób na km². Udział mieszkańców tych gmin, w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu, kształtuje się od około 9% do 35%, przy czym najniższy udział odnotowano w gminie Stare Kurowo (8,2%). Niewielki spadek liczby ludności miał miejsce w czterech gminach, największy odnotowano w gminie Dobiegniew (o 0,2%, tj. 12 osób). W gminie Strzelce Krajeńskie liczba ludności nieznacznie wzrosła (o 15 osób). Rozkład ludności w poszczególnych gminach powiatu przedstawiono na rysunku nr 1.

Prawie 65% mieszkańców powiatu stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Na przestrzeni ostatnich lat udział tej grupy w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu nieznacznie wzrastał. Równolegle wzrastał również odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym. Malał natomiast odsetek ludności

w wieku przedprodukcyjnym. Obserwowane zjawisko starzenia się społeczeństwa stanowi odzwierciedlenie trendu ogólnokrajowego. Strukturę wieku mieszkańców powiatu strzelecko-drezdeneckiego ilustruje rysunek nr 2.

Rysunek 2. Struktura mieszkańców powiatu pod względem wieku.

*Według stanu z ostatniego dnia miesiąca, kończącego wskazany okres.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

Kierunki rozwoju powiatu

Odzwierciedleniem przewidywanych kierunków rozwoju powiatu są priorytety i cele zawarte w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego do roku 2015¹, w której przewiduje się realizację następujących celów:

1) W zakresie sfery społecznej:

- modernizacja i rozwój infrastruktury opieki medycznej i opieki społecznej,
- poprawa jakości i dostępności do usług ochrony zdrowia i pomocy społecznej,
- modernizacja i rozwój placówek oświatowych oraz szkolnych stołówek, internatów i burs,
- wzmocnienie systemu edukacyjnego,
- prowadzenie aktywnej polityki zwalczania bezrobocia,
- poprawa jakości i dostępności pomocy świadczonej bezrobotnym,
- spadek poziomu przestępczości na terenie powiatu / poprawa stanu bezpieczeństwa,
- poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego na terenie powiatu,
- zapobieganie klęskom żywiołowym i likwidację ich skutków,
- poprawa bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego na terenie powiatu,
- tworzenie warunków do rozwoju kultury,
- tworzenie warunków do rozwoju sportu.

2) W zakresie infrastruktury:

¹ Strzelce Krajeńskie, październik 2008

- modernizacja i budowę dróg,
- budowa obwodnic,
- kształtowanie infrastruktury kolejowej,
- kształtowanie warunków do pełnienia przez rzekę Noteć funkcji komunikacyjnych,
- budowa systemu gospodarki odpadami,
- zagospodarowanie odpadów zgodnie z wymogami ochrony środowiska,
- racjonalizacja wykorzystania energii,
- ochrona wód oraz powietrza,
- rozbudowa i modernizacja systemów ochrony przeciwpowodziowej.

3) W zakresie gospodarki:

- podniesienie konkurencyjności powiatu w regionie,
- rozwój przedsiębiorczości i innowacyjnej gospodarki,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- modernizacja i rozbudowa infrastruktury turystycznej,
- ochrona dziedzictwa kulturowego,
- realizacja zasad Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000,
- realizacja koncepcji korytarzy ekologicznych,
- ochrona obszarów cennych przyrodniczo,
- przeciwdziałanie marginalizacji obszarów wiejskich,
- likwidacja różnic edukacyjnych pomiędzy młodzieżą z terenów wiejskich i miejskich,
- poprawa warunków życia na obszarach wiejskich i ich rozwój,
- zrównoważony rozwój przestrzeni publicznej.

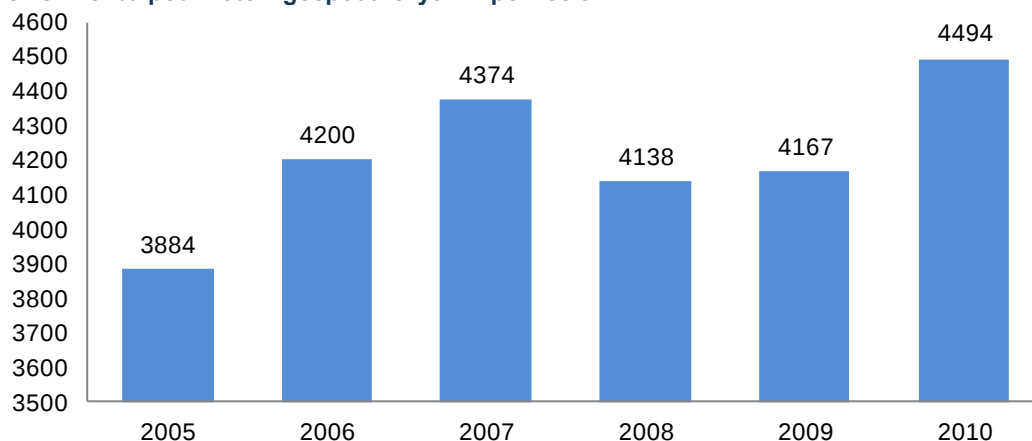
Określając priorytety i cele w strategii dla powiatu uwzględniono Aktualizację Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego z horyzontem czasowym do 2020 roku, która zakłada następujące cele strategiczne: zapewnienie przestrzennej, gospodarczej i społecznej spójności regionu; podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zwiększenie potencjału innowacyjnego nauki oraz informatyzacja społeczeństwa; rozwój przedsiębiorczości oraz działania mające na celu podniesienie poziomu technologicznego przedsiębiorstw i ich innowacyjności dzięki współpracy z nauką; efektywne, prorozwojowe wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Przedsiębiorczość

Pod koniec 2010 roku w rejestrze REGON powiatu strzelecko-drezdeneckiego zarejestrowanych było 4 494 podmiotów gospodarczych, z czego 97,0% podmiotów należy do sektora prywatnego. Na przestrzeni lat 2005-2010 liczba jednostek gospodarczych w powiecie strzelecko-drezdeneckim była zróżnicowana. Największy przyrost liczby podmiotów w omawianym przedziale czasowym (o około 8%) nastąpił na przestrzeni lat 2005-2006 i 2009-2010 - wyniósł on odpowiednio

316 oraz 327 jednostek gospodarczych. Jedyny spadek liczby jednostek gospodarczych miał miejsce na przestrzeni lat 2007-2008, wyniósł on 5,4%, tj. 236 podmiotów. Informacje o liczbie podmiotów gospodarczych przedstawia rysunek nr 3.

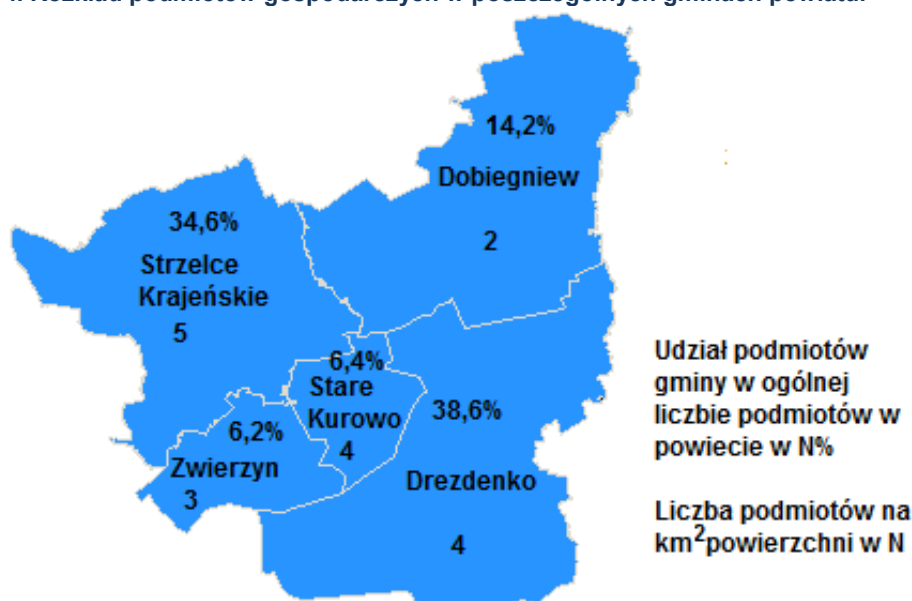
Rysunek 3. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie.

**Według stanu z ostatniego dnia roku, kończącego wskazany okres.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>*

Rozkład liczby podmiotów zarejestrowanych w powiecie jest nierównomierny w obrębie poszczególnych gmin. Gminą wyróżniającą się na tle pozostałych, jest gmina miejsko-wiejska Drezdenko, gdzie przypada największa liczba podmiotów gospodarczych (1 736 j. gospodarczych). Drugą co do wielkości gminą są Strzelce Krajeńskie (1 554 j. gospodarczych), ponadto gmina ta charakteryzuje się największą koncentracją podmiotów gospodarczych na 1 km² powierzchni (5 j. gosp./km²). Koncentracja podmiotów w gminie Drezdenko i Stare Kurowo wynosi 4 podmioty na 1 km², a w Gminie Zwierzyn 3 podmioty na 1 km². Najniższą koncentracją podmiotów charakteryzuje się gmina Dobiegniew: 2 podmioty na 1 km². Dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych w powiecie w podziale według gmin ilustruje rysunek nr 4.

Rysunek 4. Rozkład podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach powiatu.

Według stanu z 31.XII.2010 r.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>,
Opracowanie własne

Głównym obszarem działalności przedsiębiorstw w strzelecko-drezdeneckim jest handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych (sekcja G). Ten rodzaj działalności prowadzi nieco ponad 30% przedsiębiorstw w regionie. Następnie 11,7% firm działa w obszarze budownictwa (sekcja F), 9% firm w sekcji przetwórstwa przemysłowego (sekcja C) oraz 7,9% firm w sekcji rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa. W pozostałych obszarach działalności funkcjonuje po mniej niż 7% ogółu przedsiębiorstw powiatu strzelecko-drezdeneckiego. W prawie wszystkich głównych obszarach działalności przedsiębiorstw w powiecie liczba zarejestrowanych podmiotów wzrosła, w porównaniu do stanu z końca 2009 roku. Największy wzrost w skali roku odnotowały: sekcja B – górnictwo i wydobywanie (o 50% tj. 1 j. gospodarczą)² oraz sekcja N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (o 47,9%, tj. 34 j. gospodarcze). Również znaczny, blisko 21% wzrost liczby jednostek gospodarczych miał miejsce w sekcji Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna. W pozostałych sekcjach, w których odnotowano wzrost, nie przekroczył 17%. Natomiast spadek w skali roku odnotowały dwie sekcje: K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa (spadek o 6% tj. 7 j. gospodarczych) oraz sekcja T – gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (spadek o 1 j. gospodarczą, tj. 100%)³. Zestawienie zarejestrowanych podmiotów w podziale ze względu na obszar działalności wraz z informacją o przyroście tej liczby w skali roku ujęto w tabeli nr 1.

^{2,2} Wysoki procentowy wzrost i spadek jednostek gospodarczych wynika z małej liczby podmiotów gospodarczych należących do sekcji B - Górnictwa i wydobywania i T – gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby.

Tabela 1. Podział podmiotów gospodarczych w powiecie według sekcji PKD.

Sekcja* / Obszar działalności		Struktura podmiotów w powiecie		Przyrost w skali roku w powiecie**	
		N	%	N	%
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	353	7,9%	13	3,8%
B	Górnictwo i wydobywanie	3	0,1%	1	50,0%
C	Przetwórstwo przemysłowe	404	9,0%	34	9,2%
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	7	0,2%	1	16,7%
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	20	0,4%	0	0,0%
F	Budownictwo	528	11,7%	47	9,8%
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1362	30,3%	58	4,4%
H	Transport i gospodarka magazynowa	292	6,5%	15	5,4%
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	130	2,9%	10	8,3%
J	Informacja i komunikacja	43	0,9%	2	4,9%
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	110	2,4%	-7	-6,0%
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	192	4,3%	13	7,3%
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	183	4,1%	17	10,2%
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	105	2,3%	34	47,9%
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	35	0,9%	0	0,0%
P	Edukacja	113	2,5%	7	6,6%
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	255	5,7%	44	20,9%
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	83	1,8%	1	1,2%
S	Pozostała działalność usługowa	272	6,1%	38	16,2%
T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0,0%	-1	x
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0,0%	0	0%
Ogółem		4 494	100,0%	327	7,8%

x – ze względu na małą liczebność próby niemiernodajne jest liczenie wskaźnika przyrostu j. gosp.

*Według klasyfikacji PKD 2007

**W porównaniu do stanu z dnia 31.XII.2009 r.

Stan z dnia 31.XII.2010 r. Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

W powiecie strzelecko-drezdeneckim przeważają mikro (do 9 pracowników) i małe przedsiębiorstwa (10-49 pracowników). Przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 50 pracowników stanowią około 1% ogółu zarejestrowanych podmiotów. W porównaniu do stanu z końca 2009 roku wzrosła liczba mikro, małych i dużych przedsiębiorstw. Dane dotyczące liczby zarejestrowanych podmiotów w podziale według klas wielkości ilustruje tabela nr 2.

Tabela 2. Podział podmiotów gospodarczych w powiecie według klas wielkości.

Klasa wielkości przedsiębiorstwa		Struktura podmiotów w powiecie		Przyrost w skali roku w powiecie*	
		N	%	N	%
Mikro przedsiębiorstwa	0-9 pracowników	4 244	94,5%	321	8,2%
Małe przedsiębiorstwa	10-49 pracowników	212	4,7%	5	2,4%
Średnie przedsiębiorstwa	50-249 pracowników	36	0,8%	0	0,0%
Duże przedsiębiorstwa	250-999 pracowników	2	0,0%	1	100,0%
	1000 i więcej	0	0,0%	0	0,0%
Ogółem		4 494	100%	327	7,8%

*Według stanu z 31.XII.2010 r.

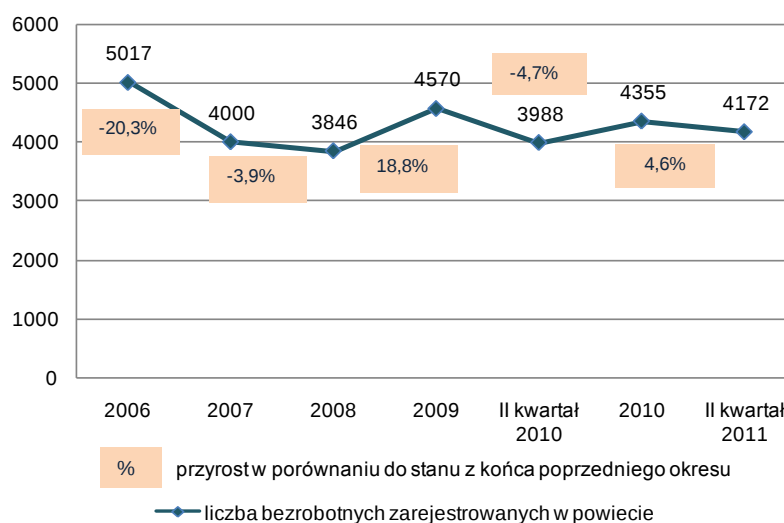
**W porównaniu do stanu z dnia 31.XII.2009 r.

Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

Opracowanie własne.

Bezrobocie

Pod koniec II kwartału 2011 roku w powiecie strzelecko-dreźnieńskim zarejestrowanych było 4 172 osób bezrobotnych, z czego 54,1% stanowiły kobiety⁴. Od 2006 roku do końca 2008 roku zauważamy trend spadkowy liczby bezrobotnych (rysunek nr 5). Po czym od 2009 roku następuje wzrost liczby osób pozostających bez zatrudnienia w stosunku do roku poprzedniego – wyniósł on 18,8% i był to jednocześnie największy wzrost w analizowanym okresie. W omawianym czasie największy spadek liczby bezrobotnych, w porównaniu do stanu z końca poprzedniego okresu, miał miejsce na koniec 2007 roku (20,3% tj. 1 017 osób). Dane prezentuje rysunek nr 5.

Rysunek 5. Bezrobocie w powiecie strzelecko-dreźnieńskim.

*Według stanu z końca danego roku.

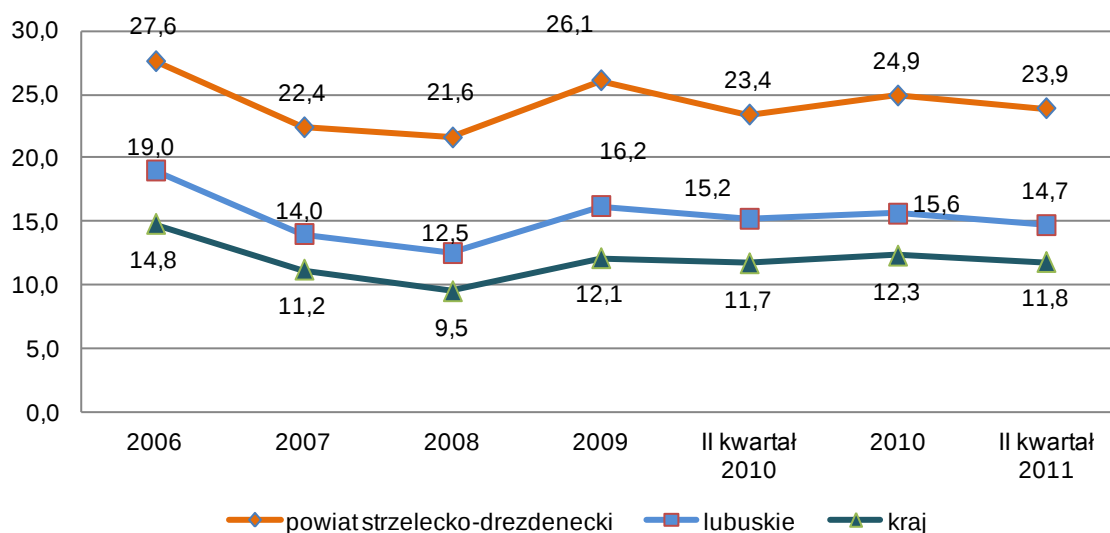
Źródło danych: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.index

Załącznik 1 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01. II kwartał 2011 rok.

⁴ W 2010 r. wśród zarejestrowanych kobiet największą grupę stanowiły osoby młode: do 24 r. życia – 23,1% zarejestrowanych kobiet i od 25 do 34 lat – 31,9%. W pozostałych grupach wiekowych zarejestrowanych było: 19,4% w wieku 35-44 lat, 19,1% - 45-54 lat, 6,5% - 55 i więcej lat.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, wyniosła na koniec II kwartału 2011 roku 23,9%, podczas gdy poziom bezrobocia w tym samym czasie w województwie wynosił 14,7%, zaś w kraju 11,8%. Na przestrzeni lat 2006-2008 miał miejsce spadek stopy bezrobocia na terenie powiatu, łącznie o 6 pkt. procentowych. Spadek ten stanowił odzwierciedlenie tendencji ogólnowojewódzkiej oraz krajowej. W okresie 2009 – II kwartał 2011 stopa bezrobocia w powiecie na przemian rosła i spadała, to samo zjawisko obserwowano w województwie i kraju. Od końca 2008 do końca 2009 roku, poziom bezrobocia w powiecie wzrósł o 4,1 pkt. procentowe. W 2010 roku zanotowano w powiecie strzelecko-dreźnieńskim niewielki wzrost stopy bezrobocia w porównaniu z II kwartałem tego roku, zaś w II kwartale 2011r. miał miejsce spadek stopy bezrobocia (o 1pkt. procentowy). Poziom stopy bezrobocia rejestrowanego ilustruje rysunek nr 6.

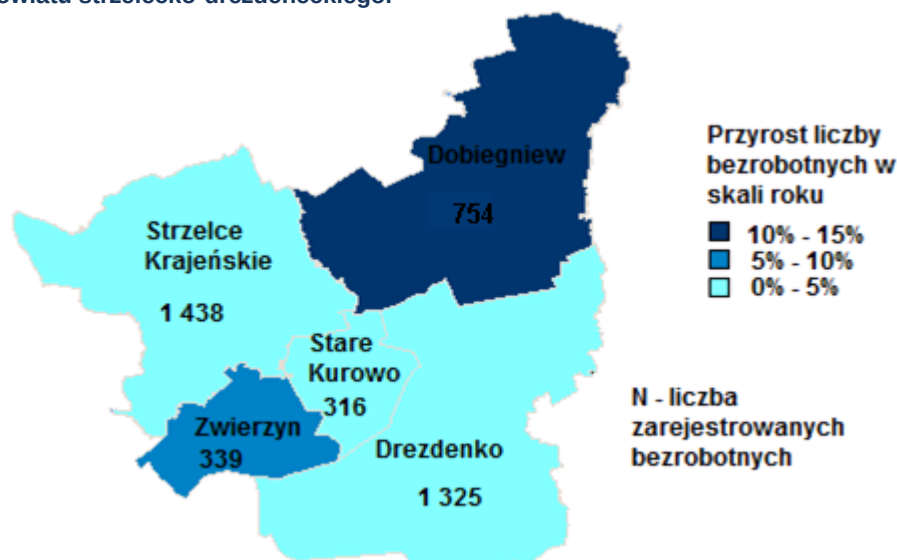
Rysunek 6. Poziom rejestrowanej stopy bezrobocia w latach 2006-2011

*Według stanu z końca danego roku.
 Źródło danych: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks
<http://www.psz.praca.gov.pl/>

Spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych nie został odnotowany w żadnej z gmin powiatu strzelecko-dreźnieńskiego. Ogólna liczba bezrobotnych w powiecie w II kwartale 2011 r. zwiększyła się o 184 osoby (tj. 4,6%). **W ciągu całego roku najwyższy – 14,8 procentowy wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w gminie Dobiegniew.** Niższy przyrost liczby bezrobotnych, miał miejsce w gminach Zwierzyn (6,9%, tj. 22 osoby), Stare Kurowo (2,6%, tj. 8 osób) oraz Strzelce Krajeńskie (2,4%, tj. 34 osoby). Natomiast najniższy przyrost liczby bezrobotnych odnotowano w gminie Drezdenko (1,8%, tj. 23 osoby). Dane te zostały przedstawione na rysunku nr 7.

Rysunek 7. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz przyrost bezrobocia w poszczególnych gminach powiatu strzelecko-drezdeneckiego.

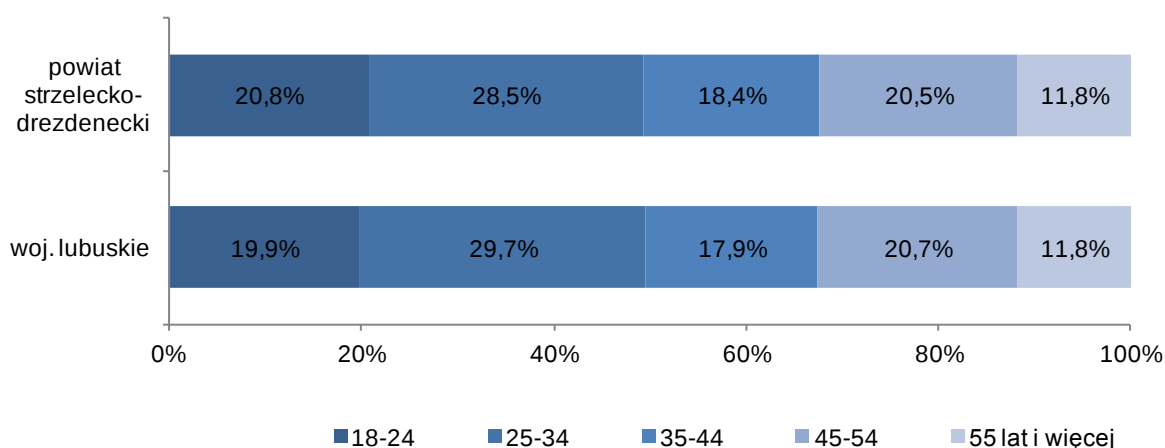

Według stanu z 31.XII.2010 r.
Źródło danych: [Źródło danych: http://www.stat.gov.pl](http://www.stat.gov.pl).
Opracowanie własne.

Charakterystyka osób bezrobotnych

Na tle województwa, powiat strzelecko-drezdenecki charakteryzuje się bardzo podobnym odsetkiem, wśród bezrobotnych, osób młodych. 49,3% bezrobotnych zamieszkujących powiat nie ukończyło 34 roku życia, w tym 20,8% stanowią osoby poniżej 25 roku życia. Odsetki te dla województwa wynoszą odpowiednio 49,6% i 19,9%. Osoby bezrobotne powyżej 45 roku życia stanowią 32,3% ogółu, z czego 20,5% należy do grupy wiekowej 45-54 lat. Rozkład wieku bezrobotnych w powiecie oraz województwie przedstawiono na rysunku nr 8.

Rysunek 8. Rozkład wieku bezrobotnych w powiecie.

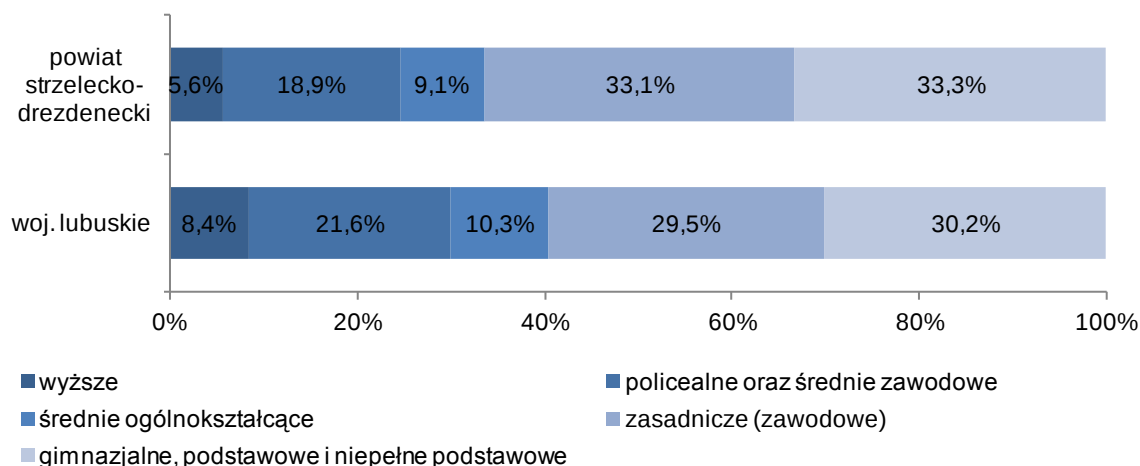

Źródło danych: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks.

W ogólnej liczbie zarejestrowanych w powiecie bezrobotnych najliczniejszy udział (33,3%) stanowią osoby o wykształceniu gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym oraz zawodowym (33,1%). Niższy udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych mają osoby z wykształceniem policealnym i

średnim zawodowym – 18,9%, oraz osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 9,1%. Najniższy odsetek stanowią osoby z wykształceniem wyższym – 5,6%. Dane obrazujące strukturę bezrobotnych w powiecie i województwie w podziale ze względu na wykształcenie ilustruje rysunek nr 9.

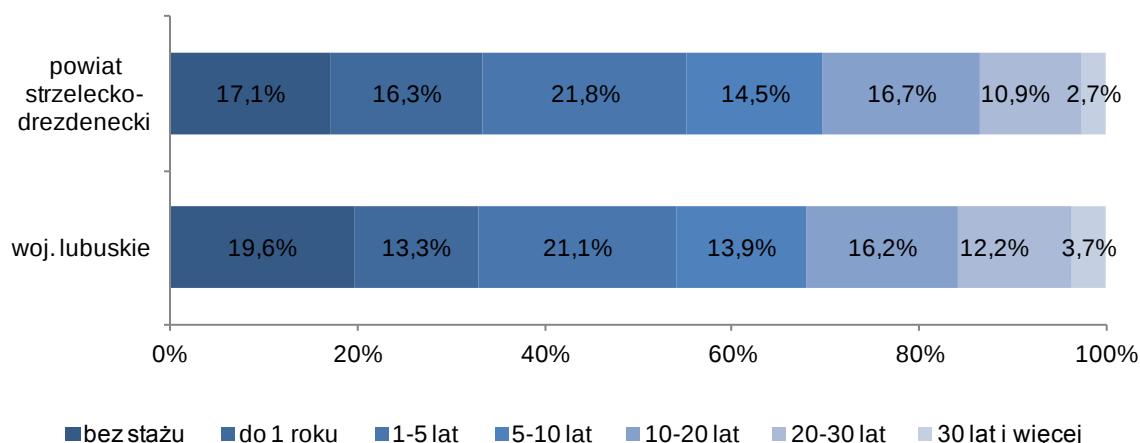
Rysunek 9. Struktura bezrobotnych w powiecie i województwie ze względu na wykształcenie.

Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

W powiecie strzelecko-drezdeńskim bezrobotni posiadający krótki staż pracy (do 1 roku) lub nieposiadający go w ogóle stanowią 33,4% ogółu. Odsetek ten jest nieco wyższy niż w przypadku całego województwa lubuskiego, gdzie wynosi 32,9%. Blisko 22% bezrobotnych w powiecie posiada staż pracy od 1 do 5 lat. Osoby posiadające ponad 10-letni staż pracy stanowią nieco ponad 30% zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie, natomiast w województwie 32,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Dane te ilustruje rysunek nr 10.

Rysunek 10. Staż pracy bezrobotnych w powiecie.

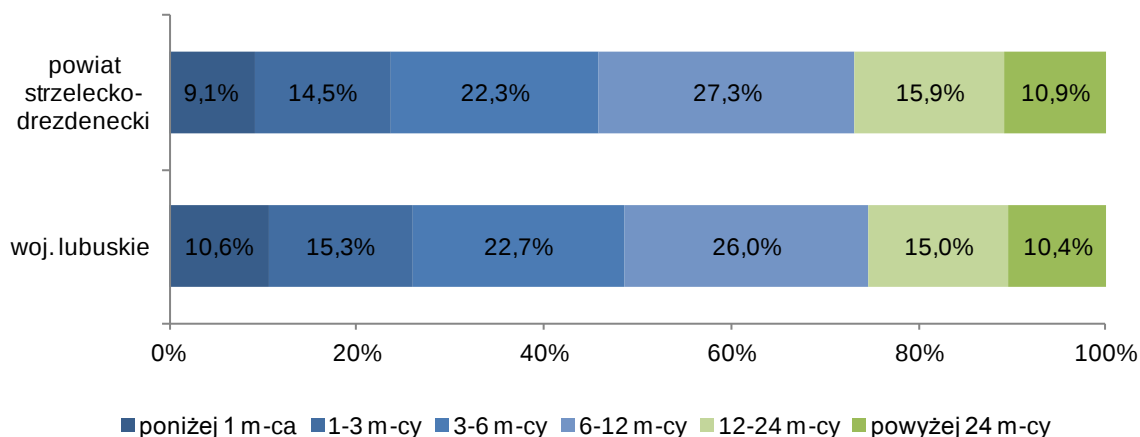

Źródło danych: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks

Istotnym czynnikiem charakteryzującym kondycję lokalnego rynku pracy jest również czas pozostawania przez osoby bezrobotne bez zatrudnienia. **Nieco ponad 54% bezrobotnych w powiecie pozostaje bez zatrudnienia przez okres przekraczający sześć miesięcy.** W tym 26,8% bezrobotnych jest zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy dłużej niż rok. Oba te

wskaźniki są nieco wyższe niż w całym województwie, gdzie wynoszą odpowiednio 51,4% i 25,4%. Około 9% bezrobotnych w powiecie zarejestrowanych jest poniżej 1 miesiąca, 14,5% ogółu bezrobotnych od 1 do 3 miesięcy, natomiast 22,3% od 3 do 6 miesięcy. Rozkład danych dotyczących czasu pozostawania bez pracy przez bezrobotnych z terenu powiatu i województwa ilustruje rysunek nr 11.

Rysunek 11. Czas pozostawania bez pracy bezrobotnych w powiecie.

Źródło danych: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks.

Spośród ogólnej liczby zarejestrowanych w powiecie bezrobotnych 94,7% (3 949 osób) kwalifikuje się do grupy bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tzn. grup osób, które ze względu na szczególne uwarunkowania mają znaczne problemy z wyjściem ze stanu bezrobocia. Wśród nich znajdują się osoby nieposiadające wykształcenia średniego, które stanowią nieco ponad 70% osób, należących do grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Ponadto 54,3% zarejestrowanych w szczególnej sytuacji to długotrwale bezrobotni, zaś 41,4% - nie posiada kwalifikacji zawodowych. Następnie 26,0% nie posiada doświadczenia zawodowego. Prawie 22% osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy nie ukończyło 25 roku życia, a 24,9% kwalifikuje się do grupy bezrobotnych powyżej 50 roku życia. W skali roku odnotowano wzrost liczby bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, we wszystkich z wymienionych grup. Największy wzrost nastąpił w grupie bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (o 44% tj. o 314 osób) oraz w grupie niepełnosprawnych (o 21,6% tj. o 52 osoby). Zestawienie danych dotyczących poszczególnych grup bezrobotnych na rynku pracy prezentuje tabela nr 3.

Tabela 3. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Kategoria bezrobotnych	Bezrobotni zarejestrowani		Przyrost w skali roku*	
	N	%	N	%
Do 25 roku życia	866	21,9%	140	19,3%
Długotrwale bezrobotni	2 144	54,3%	233	12,2%
Powyżej 50 roku życia	984	24,9%	51	5,5%
Bez kwalifikacji zawodowych	1 635	41,4%	27	1,7%
Bez doświadczenia zawodowego	1 028	26,0%	314	44,0%
Bez wykształcenia średniego	2 771	70,2%	11	0,4%

Kategoria bezrobotnych	Bezrobotni zarejestrowani		Przyrost w skali roku*	
	N	%	N	%
Samotnie wychowujący dziecko do 18 roku życia	421	10,7%	54	14,7%
Niepełnosprawni	293	7,4%	52	21,6%

*W porównaniu do stanu z końca 2009 r.
Źródło danych: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01.

Najwięcej osób bezrobotnych było zarejestrowanych w grupie „Sprzedawcy i pokrewni” oraz „Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni” – w obu tych grupach zarejestrowanych było po około 13% ogółu bezrobotnych. 11,5% osób zarejestrowanych było w grupie „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie”. W pozostałych grupach zawodów było zarejestrowanych po mniej niż 10% ogółu bezrobotnych. W przypadku kobiet zdecydowanie najliczniejszą grupę bezrobotnych tworzyły kobiety w zawodach z grupy „Sprzedawcy i pokrewni”, które stanowiły prawie jedną czwartą ogółu zarejestrowanych kobiet⁵. Szczegółowe dane z podziałem na kod grupy zawodów, nazwę grupy oraz procentowy udział bezrobotnych ogółem oraz bezrobotnych kobiet przedstawia tabela nr 4.

Tabela 4 Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych.

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem [%]	Bezrobotne kobiety [%]
1.	52	Sprzedawcy i pokrewni	13,5214	24,5605
2.	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	13,2156	15,7538
3.	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	11,4759	10,0508
4.	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	9,0631	0,5083
5.	51	Pracownicy usług osobistych	8,3054	10,3333
6.	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	6,7902	0,2824
7.	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	3,9564	0,2259
8.	62	Leśnicy i rybacy	3,0865	1,6940
9.	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	2,8622	2,3717
10.	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	2,4410	4,7995
11.	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,3850	4,4043
12.	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	2,3570	3,8963
13.	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	2,3009	1,5811
14.	61	Rolnicy produkcji towarowej	2,1325	2,9926
15.	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	1,7396	2,2586
16.	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,7116	1,5246
17.	74	Elektrycy i elektronicy	1,5994	0,3389

⁵ Grupy wg Klasyfikacji Zawodów i Specjalności wprowadzonej na potrzeby rynku pracy

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem [%]	Bezrobotne kobiety [%]
18.	43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	1,2907	1,1294
19.	32	Średni personel do spraw zdrowia	1,0945	1,8635
20.	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,9822	1,4116
21.	82	Monterzy	0,8698	0,6211
22.	23	Specjaliści nauczania i wychowania	0,8697	1,4117
23.	03	Żołnierze szeregowi	0,8418	0,0000
24.	42	Pracownicy obsługi klienta	0,6173	1,0164
25.	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,5053	0,2824
26.	73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,5051	0,4518
27.	34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewne	0,4771	0,6776
28.	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,4771	0,3954
29.	53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,4770	0,8470
30.	22	Specjaliści do spraw zdrowia	0,4490	0,8470
31.	54	Pracownicy usług ochrony	0,4209	0,1694
32.	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,3367	0,2824
33.	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,3086	0,5647
34.	13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,1124	0,0565
35.	35	Technicy informatycy	0,1122	0,0000
36.	12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,0843	0,1695
37.	25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,0842	0,0565
38.	11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0561	0,0565
39.	14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,0281	0,0565
40.	63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0281	0,0565
41.	95	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,0281	0,0000
Razem			100	100

Źródło danych: PUP Strzelce Krajeńskie, Stan z II półrocza 2010 r.

W końcu II półrocza 2010 r. najwięcej osób bezrobotnych (według kodu sześciocyfrowego) było zarejestrowanych jako osoby bez zawodu – 791 osób. Następną grupę zawodową stanowiły osoby zarejestrowane w zawodzie sprzedawcy – 454 osób oraz robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 169 i ślusarz - 147. W przypadku kobiet najwięcej zarejestrowanych było osób bez zawodu (450) i sprzedawców (420). Poniższa tabela jest zestawieniem zawodów z wyszczególnieniem kobiet, w przypadku których ogółem zarejestrowanych było ponad 30 osób.

Tabela 5. Liczba bezrobotnych w poszczególnych zawodach.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
1.	Bez zawodu	791	450
2.	Sprzedawca	454	420
3.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	169	99

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
4.	Ślusarz	147	1
5.	Szwaczka	129	129
6.	Robotnik gospodarczy	101	18
7.	Murarz	95	0
8.	Robotnik budowlany	93	0
9.	Kucharz	91	81
10.	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	87	60
11.	Robotnik leśny	80	30
12.	Technik prac biurowych	78	71
13.	Stolarz	65	8
14.	Kierowca samochodu ciężarowego	61	0
15.	Sprzątaczką biurowa	51	51
16.	Krawiec	49	49
17.	Mechanik samochodów osobowych	40	1
18.	Pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	33	3

Źródło danych: PUP Strzelce Krajeńskie, Stan z II półrocza 2010 r.

Analiza ofert pracy

W II półroczu 2010 r. **najwięcej ofert pracy (o kodzie dwucyfrowym) zgłoszono dla grup „Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni”, „Pracownicy usług osobistych” i „Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni” (odpowiednio 13,9%, 12,1% i 11,9% ogółu zgłoszonych ofert).** W pozostałych grupach zawodowych zgłoszono po mniej niż 8% ogółu ofert. Zestawienie wszystkich grup zawodów, w których zgłoszono oferty pracy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Struktura ofert pracy wg poszczególnych grup zawodów.

Lp.	Kod zawodu	Grupa zawodowa	Oferty zgłoszone [% ogółu]
1.	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	13,9037
2.	51	Pracownicy usług osobistych	12,1214
3.	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	11,9408
4.	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	7,1302
5.	52	Sprzedawcy i pokrewni	6,9519
6.	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	6,2389
7.	34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	5,3476
8.	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	5,1694
9.	82	Monterzy	3,5651
10.	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	3,5651
11.	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	3,0306
12.	91	Pomoce domowe i sprzątaczkę	3,0303
13.	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	2,4956
14.	74	Elektrycy i elektronicy	1,7826

Lp.	Kod zawodu	Grupa zawodowa	Oferty zgłoszone [% ogółu]
15.	23	Specjaliści nauczania i wychowania	1,6045
16.	43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	1,4261
17.	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	1,2478
18.	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	1,0696
19.	62	Leśnicy i rybacy	1,0696
20.	22	Specjaliści do spraw zdrowia	0,8914
21.	53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,8913
22.	32	Średni personel do spraw zdrowia	0,7131
23.	54	Pracownicy usług ochrony	0,7131
24.	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,7130
25.	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,5349
26.	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,5349
27.	12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,5348
28.	61	Rolnicy produkcji towarowej	0,5348
29.	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,5348
30.	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,3565
31.	13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,1783
32.	42	Pracownicy obsługi klienta	0,1783
RAZEM			100

Źródło danych: PUP Strzelce Krajeńskie, Stan z II półrocza 2010 r.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich, w II półroczu 2010 roku, zgłoszono 813 ofert pracy. **Najwięcej ofert – 252, było dla osób bez zawodu.** 60 ofert przeznaczonych było dla techników prac biurowych, a 56 - dla robotników gospodarczych. W następnej kolejności najwięcej ofert przeznaczonych było dla sprzedawców (38), opiekunów osoby starszej (30), stolarzy (27), szwaczek (23) i monterów wyrobów z drewna (20). Poniższa tabela prezentuje zestawienie ofert pracy w zawodach, dla których zgłoszono co najmniej 10 ofert pracy w ciągu II półrocza 2010 r.

Tabela 7. Oferty pracy zgłoszone w II półroczu 2010 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w II półroczu 2010 r.
1.	Bez zawodu	252
2.	Technik prac biurowych	60
3.	Robotnik gospodarczy	56
4.	Sprzedawca	38
5.	Opiekun osoby starszej	30
6.	Stolarz	27
7.	Szwaczka	23
8.	Monter wyrobów z drewna	20
9.	Spawacz ręczny gazowy	12
10.	Kierowca operator wózków jezdniowych	12
11.	Sprzątaczką biurową	12
12.	Robotnik budowlany	12
13.	Kierowca samochodu ciężarowego	11
14.	Murarz	10

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w II półroczu 2010 r.
15.	Tapicer	10

Źródło danych: PUP Strzelce Krajeńskie, Stan z II półroczu 2010 r.

Zawody nadwyżkowe i deficytowe

Podczas analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych określa się wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu zawodu, który liczony jest jako iloraz średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym okresie oraz średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w zawodzie. Wartość wskaźnika poniżej 0,9 oznacza zawód deficytowy, wartość pomiędzy 0,9 a 1,1 – zawód zrównoważony, a powyżej 1,1 – zawód nadwyżkowy⁶. Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie (wskaźnik < 0,9). Najniższym wskaźnikiem charakteryzowały się zawody **ślusarza i pozostałych pracowników przy pracach prostych w przemyśle**. Jednocześnie w tych zawodach rejestrowano znaczną średnią miesięczną nadwyżkę podaży pracowników, wynoszącą odpowiednio 22,5 i 15,3. Natomiast najwyższą nadwyżką charakteryzował się zawód **sprzedawcy**, w przypadku którego średnio w miesiącu zarejestrowanych było około 58 osób więcej niż ofert pracy. Poniżej przedstawiono ranking 15 zawodów nadwyżkowych według intensywności wskaźnika nadwyżki (z rankingu zostały wyłączone zawody, dla których wskaźnik wyniósł 0 – brak ofert pracy).

Tabela 8. Ranking zawodów nadwyżkowych.

Lp.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1.	Ślusarz	0,3333	22,8333	22,5000	0,0146
2.	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	0,3333	15,6667	15,3333	0,0213
3.	Kucharz	0,5000	12,5000	12,0000	0,0400
4.	Piekarz	0,1667	4,0000	3,8333	0,0417
5.	Technik administracji	0,1667	3,3333	3,1667	0,0500
6.	Kierowca ciągnika rolniczego	0,1667	3,0000	2,8333	0,0556
7.	Cukiernik	0,1667	2,8333	2,6667	0,0588
8.	Dozorca	0,1667	2,8333	2,6667	0,0588
9.	Krawiec	0,3333	5,5000	5,1667	0,0606
10.	Specjalista do spraw rachunkowości	0,1667	2,1667	2,0000	0,0769
11.	Mechanik samochodów osobowych	0,5000	5,8333	5,3333	0,0857
12.	Kelner	0,3333	3,8333	3,5000	0,0870
13.	Przedstawiciel handlowy	0,1667	1,8333	1,6667	0,0909
14.	Robotnik leśny	0,6667	7,3333	6,6667	0,0909

⁶ Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2003

Lp.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
15.	Sprzedawca	6,3333	64,1667	57,8333	0,0987

Źródło danych: PUP Strzelce Krajeńskie, Stan z II półrocza 2010 r.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie (wskaźnik powyżej 1,1). Na strzeleckim rynku pracy najwyższym wskaźnikiem charakteryzowały się zawody **tapicera** i **montera wyrobów z drewna**, również te zawody miały najwyższy średni miesięczny deficyt podaży siły roboczej, wynoszący odpowiednio 1,5 i 3. Poniższa tabela przedstawia ranking zawodów deficytowych według intensywności wskaźnika deficytu (z rankingu zostały wyłączone zawody, dla których wskaźnik ten wyniósł MAX – brak bezrobotnych w danym zawodzie).

Tabela 9. Ranking zawodów deficytowych.

Lp.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Średni miesięczny deficyt podaży siły roboczej	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1.	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	0,6667	0,5000	-0,1667	1,3333
2.	Sekretarka	0,6667	0,5000	-0,1667	1,3333
3.	Elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych	1,1667	0,8333	-0,3333	1,4000
4.	Konserwator budynków	0,5000	0,3333	-0,1667	1,5000
5.	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
6.	Operator skrawarek drewna	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
7.	Palacz kotłów centralnego ogrzewania gazowych	1,0000	0,5000	-0,5000	2,0000
8.	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	1,3333	0,5000	-0,8333	2,6667
9.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	0,5000	0,1667	-0,3333	3,0000
10.	Fakturzystka	0,5000	0,1667	-0,3333	3,0000
11.	Ustawiacz	0,6667	0,1667	-0,5000	4,0000
12.	Tapicer	1,6667	0,1667	-1,5000	10,0000
13.	Monter wyrobów z drewna	3,3333	0,3333	-3,0000	10,0000

Źródło danych: PUP Strzelce Krajeńskie, Stan z II półrocza 2010 r.
Ranking zawiera wszystkie występujące zawody deficytowe na lokalnym rynku.

Ponadto wśród zawodów, w których nie było zarejestrowanych bezrobotnych należy zwrócić uwagę na **opiekuna osoby starszej**, w przypadku którego średniomiesięczny deficyt podaży siły roboczej w II półroczu 2010 r. na strzeleckim rynku pracy wynosił 5 pracowników.

Migracje

Czynnikami wpływającymi na spadek lub przyrost ludności są **migracje** na pobyt stały, zarówno wewnętrzne, rozpatrywane w skali kraju, województwa i powiatów, jak i zewnętrzne. W powiecie strzelecko-dreźnieńskim na przestrzeni 5 lat (od 2006 do 2010 r.) saldo migracji było ujemne. Oznacza to, że więcej osób opuszczało tereny powiatu, niż do niego napływało. Z powodu trudnego startu ludzi młodych dominującą formą migracji są migracje do większych ośrodków miejskich i za granicę w celach zarobkowych.⁷ Największy spadek liczby mieszkańców w powiecie, w wyniku ruchu migracyjnego, zanotowano w 2006 r. – spadek o 230 osób. Natomiast najmniejszy spadek o 135 osób odnotowano w roku 2008. Łącznie na przestrzeni analizowanych lat w powiecie zameldowało się 889 osób mniej niż się wymeldowało. W podziale na gminy, największy spadek napływu ludności łącznie od 2006 do 2010 r. odnotowano w gminie Drezdenko (spadek o 261 osób). Znaczny spadek ludności odnotowano również w gminie Dobiegniew (spadek o 231 osób) oraz w gminie Strzelce Krajeńskie (spadek o 214 osób). Mniejszy spadek zanotowano w gminie Stare Kurowo (spadek o 129 osób). Najmniejszy spadek napływu, o 54 osoby zanotowano w gminie Zwierzyn. Saldo migracji na przestrzeni lat 2006-2010, w powiecie strzelecko-dreźnieńskim oraz w poszczególnych gminach przedstawia tabela nr 10.

Tabela 10. Saldo migracji dla powiatu strzelecko-dreźnieńskiego w latach 2006-2010.

Jednostka terytorialna	2006	2007	2008	2009	2010
Powiat strzelecko-dreźnieński	-230	-217	-135	-169	-138
Dobiegniew	-59	-43	-48	-69	-12
Drezdenko	-69	-54	-29	-48	-61
Stare Kurowo	-37	-39	-24	-11	-18
Strzelce Krajeńskie	-39	-27	-45	-66	-37
Zwierzyn	-26	-54	11	25	-10

*Według stanu z ostatniego dnia miesiąca, kończącego wskazany okres.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

Szczegółowy rozkład liczby osób, które się zameldowały i wymeldowały w latach 2006-2010 w badanych gminach powiatu strzelecko-dreźnieńskiego oraz łącznie w całym powiecie przedstawia poniższa tabela. Największy ruch osób w powiecie wystąpił w latach 2007 i 2006 – zameldowało się lub wymeldowało się łącznie odpowiednio 1 673 i 1 512 osób. Natomiast najmniejszy ruch odnotowano w roku 2010 – łącznie zameldowało się i wymeldowało 1 214 osób.

Tabela 11. Ruch migracyjny w gminach powiatu strzelecko-dreźnieńskiego w latach 2006-2010.

Jednostka terytorialna	zameldowania					wymeldowania				
	2006	2007	2008	2009	2010	2006	2007	2008	2009	2010
Powiat strzelecko-dreźnieński	641	728	566	531	538	871	945	701	700	676
Dobiegniew	95	121	71	63	99	154	164	119	132	111
Drezdenko	242	220	164	186	148	311	274	193	234	209
Stare Kurowo	42	52	62	51	34	79	91	86	62	52

⁷ Źródło: „Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu strzelecko-dreźnieńskiego do roku 2015”

Jednostka terytorialna	zameldowania					wymeldowania				
	2006	2007	2008	2009	2010	2006	2007	2008	2009	2010
Strzelce Krajeńskie	227	281	206	170	206	266	308	251	236	243
Zwierzyn	35	54	63	61	51	61	108	52	36	61

*Według stanu z ostatniego dnia miesiąca, kończącego wskazany okres.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

Oferta edukacyjna szkół z terenu powiatu strzelecko-drezdeneckiego⁸

W powiecie strzelecko-drezdeneckim wyróżniamy cztery publiczne Zespoły Szkół prowadzących kształcenie zawodowe:

- **Zespół Szkół** w Strzelcach Krajeńskich, w skład, którego wchodzi **Technikum** (kształcące na kierunku technik organizacji usług gastronomicznych),
- **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych** w Drezdenku, w skład, którego wchodzi **Technikum** (kształcące na kierunkach: technik ekonomista, technik hotelarstwa) oraz **Zasadnicza Szkoła Zawodowa** (kształcąca wielozawodowo (sprzedawca),
- **Zespół Szkół im. Cypriana Kamila Norwida** w Dobiegniewie, w skład, którego wchodzi **Liceum Profilowane** (kształcące na kierunku zarządzanie informacją) oraz **Zasadnicza Szkoła Zawodowa** (kształcąca wielozawodowo),
- **Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Biedrzyńskiego** w Strzelcach Krajeńskich, w skład którego wchodzi **Technikum** (kształcące na kierunkach technik mechanik, technik agrobiznesu, technik informatyk, technik mechatronik), **Zasadnicza Szkoła Zawodowa** (kształcąca w zawodach mechanik pojazdów samochodowych, ślusarz, klasa wielozawodowa) oraz **Zaoczne Technikum dla Dorosłych** (kształcąca w zawodzie technik rolnik).

W powiecie strzelecko-drezdeneckim funkcjonują również szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych:

- **Prywatne Liceum Profilowane dla Dorosłych** w Strzelcach Krajeńskich,
- **Prywatna Policealna Szkoła Zawodowa** w Strzelcach Krajeńskich.

Kształcenie ustawiczne

Koncepcja uczenia się przez całe życie (OECD – Paryż 1996) obejmuje rozwój indywidualny i rozwój cech społecznych we wszystkich formach i we wszystkich kontekstach – w systemie formalnym i nieformalnym, tj. w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego, uczelniach i placówkach kształcenia dorosłych oraz w ramach kształcenia incydentalnego, a więc w domu, w pracy i w społeczności. Podkreśla się w niej potrzebę przygotowania i zachęcania wszystkich dzieci do nauki

⁸ Źródło informacji: Strona internetowa powiatu strzelecko-drezdeneckiego.

przez całe życie, już od wczesnego wieku. Koncepcja ta ukierunkowuje działania w taki sposób, by zapewnić odpowiednie możliwości wszystkim – osobom dorosłym, pracującym i bezrobotnym, które muszą przekwalifikować się lub podnieść swoje kwalifikacje.⁹

Na kształt edukacji dorosłego człowieka ma wpływ działalność szkół dla dorosłych, środowisko zatrudnienia oraz wszystkie formy podnoszenia kwalifikacji takiej jak: kursy, szkolenia, studia podyplomowe, w tym i działalność Powiatowego Urzędu Pracy, który pomaga przekwalifikować lub podnieść kwalifikacje.

Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich od początku 2011 roku do 30 sierpnia zorganizował 3 szkolenia grupowe zawodowe mających na celu podniesienie bądź zdobycie nowych kwalifikacji na rynku pracy. Miały one pozwolić na zdobycie dodatkowych umiejętności w zawodach: spawacz z metodą MAG, TIG, z czytaniem rysunku technicznego (przewidziane dla 10 osób), drwal (8 osób skierowano na doszkalanie, ukończyło 5) oraz pracownik obsługi hotelowej z podstawami języka niemieckiego (dla 10 osób). Szkolenia te odbyły się na przełomie lipca i sierpnia, więc trudno na razie mówić o ich efektywności, która jest obliczana po 3 miesiącach od zakończenia kształcenia. Zauważyć można znacznie większą efektywność zatrudnieniową szkoleń indywidualnych w stosunku do szkoleń grupowych. Szczegółowe zestawienie szkoleń grupowych i indywidualnych z podziałem na liczbę skierowanych osób oraz efektywność przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Szkolenia organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich w latach 2008-2011.

Rok	Liczba szkoleń	Liczba osób skierowanych na szkolenia	Efektywność zatrudnieniowa	
			N	%*
Szkolenia grupowe				
2011	3	28	-	-
2010	*	400	182	45,5%
2009	30	308	103	33,4%
2008	*	390	140	35,8%
Szkolenia Indywidualne				
2011	*	*	-	-
2010	*	51	29	19,2%
2009	47	115	9	7,8%
2008	25	30	8	26,6%

Opracowanie własne,

* - brak danych

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Strzelce Krajeńskie

Wśród szkoleń zorganizowanych przez urząd pracy najwięcej bezrobotnych zostało skierowanych na szkolenie z rozwoju osobowościowego i kariery zawodowej (142 bezrobotnych, tj. ponad 25% wszystkich skierowanych na szkolenia) oraz na szkolenia z usług transportowych, w tym kursów prawa jazdy

⁹ „Perspektywa uczenia się przez całe życie” MEN, Warszawa, 4 luty 2011 roku.

(115 bezrobotnych, tj. 20,5% wszystkich szkolonych). Duża grupa została też skierowana na szkolenia z zakresu technik i handlu artykułami technicznymi (w tym mechanika, metalurgia, energetyka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów) – 67 bezrobotnych oraz na szkolenie z informatyki i wykorzystania komputerów – 52 bezrobotnych. Szczegółowe zastawienie kierunków szkoleń wraz z ilością skierowanych na nią bezrobotnych przedstawia tabela nr 12.

Tabela 13. Obszary zawodowe szkoleń

Zakres szkolenia	N	Zakres szkolenia	N
podstawowe programy ogólne (w tym: kształcenie umiejętności pisanie, czytania i liczenia)	0	technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów)	67
rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	142	górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	26
szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	1	architektura i budownictwo	2
sztuka, kultura, rzemiosło artystyczne	10	rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	5
nauki humanistyczne (bez języków obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia)	0	weterynaria	0
języki obce	2	opieka zdrowotna	1
dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	0	opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, wolontariat)	20
sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	21	ochrona własności i osób	2
rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	1	ochrona środowiska	0
zarządzanie i administrowanie	20	usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	3
prace sekretarskie i biurowe	14	usługi gastronomiczne	5
prawo	0	usługi fryzjerskie, kosmetyczne	15
nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym: biologia, zoologia, chemia, fizyka)	0	usługi krawieckie, obuwnicze	1
matematyka i statystyka	0	usługi stolarskie, szklarskie	0
informatyka i wykorzystanie komputerów	52	usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy	115
nauka aktywnego poszukiwania pracy	21	pozostałe usługi	4
BHP	0	inne obszary szkoleń	10
ogółem osoby szkolone			560

Dane za 2010 rok,
na podstawie załącznika nr 4 do MPiPS-01
N – ilość osób, które ukończyły szkolenia

Wśród bezrobotnych skierowanych na staż najwięcej z nich odbyło go w miejscu, w którym szkolili się w zakresie prac sekretarskich i biurowych (102 tj. ponad 16% bezrobotnych zostało skierowanych do firm, w których doskonalili te umiejętności). 38 bezrobotnych odbyło staż w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie, 33 bezrobotnych w zarządzaniu i administracji, a 40 w opiece zdrowotnej. W 2010r. żaden bezrobotny nie został skierowany na przygotowanie zawodowe dorosłych. Szczegółowe dane przedstawione są w tabeli nr 14.

Tabela 14. Obszary zawodowe, w których bezrobotni odbyli program stażu lub przygotowania zawodowego

Obszary szkoleń i staży	N1	N2	Obszary szkoleń i staży	N1	N2
szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	1	0	architektura i budownictwo	20	0
sztuka, kultura, rzemiosło artystyczne	11	0	rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	38	0
nauki humanistyczne (bez języków obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia,	1	0	weterynaria	2	0

Obszary szkoleń i staży	N1	N2	Obszary szkoleń i staży	N1	N2
politologia, etnologia, geografia)					
języki obce	1	0	opieka zdrowotna	40	0
dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	2	0	opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, wolontariat)	26	0
sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	0	0	ochrona własności i osób	0	0
rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	24	0	ochrona środowiska	1	0
zarządzanie i administrowanie	33	0	usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	12	0
prace sekretarskie i biurowe	102	0	usługi gastronomiczne	25	0
prawo	14	0	usługi fryzjerskie, kosmetyczne	14	0
nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym: biologia, zoologia, chemia, fizyka)	0	0	usługi krawieckie, obuwnicze	10	0
matematyka i statystyka	0	0	usługi stolarskie, szklarskie	6	0
informatyka i wykorzystanie komputerów	1	0	usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy	11	0
technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów)	21	0	pozostałe usługi	131	0
górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	0	0	inne obszary szkoleń	82	0
ogółem				629	0

Dane za 2010 rok,
na podstawie załącznika nr 4 do MPiPS-01
N1 – ilość osób, które ukończyły staż
N2- ilość osób, które ukończyły przygotowanie zawodowe dorosłych

II. Ogólna charakterystyka pracodawców biorących udział w badaniu

Prężne funkcjonowanie rynku pracy ma bezpośredni związek z działalnością sektora przedsiębiorczości w danym regionie. Dostosowanie tego obszaru do potrzeb pracodawców stanowi najistotniejszy czynnik sukcesu w postaci zwiększenia zatrudnienia i wzrostu tendencji rozwojowych. Zrealizowane badanie miało na celu charakterystykę pracodawców w powiecie strzelecko-drezdeneckim, a także określenie zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na lokalnym rynku pracy. Przez większość pracodawców kwestia oceny rynku pracy, jak też polepszenia warunków zatrudnienia i rozwoju została postawiona wysoko, co obserwowano w podejściu do osób przeprowadzających badanie. W ich ocenie żaden z respondentów nie bagatelizował pytań związanych z tematem badania, a odpowiedzi udzielane były kompetentnie, tak w sprawach ogólnych, charakteryzujących przedsiębiorstwo, jak też *stricte* w temacie badania.

W badaniu udział wzięło łącznie 200 przedstawicieli badanych pracodawców. Każdy z respondentów posiadał wiedzę w temacie badania, pełnił też w nim zróżnicowane funkcje. Zdecydowana większość firm biorących udział w badaniu – 98,0% - należała do sektora prywatnego.

Siedziby firm pracodawców, biorących udział w badaniu, znajdowały się w większości w gminie Strzelce Krajeńskie (52,0%, tj. 104 firm) oraz kolejno w gminie Drezdenko (18,0%, tj. 36 firm) i gminie Zwierzyn (10,5%, tj. 21 firm). W pozostałych wymienionych gminach z powiatu (Dobiegniew, Stare Kurowo) liczba badanych przedsiębiorstw nie przekroczyła 10, ponadto około 10% badanych nie wskazało konkretnej gminy. Większość z nich zatrudnia maksymalnie 9 pracowników (88,0% badanych). 9,5% badanych (19 firm) zatrudnia od 10 do 49 pracowników, 1,5% (3 firm) - od 50 do 249 pracowników, a dwie firmy zatrudniają co najmniej 250 pracowników. Sytuację tę przedstawiono w tabeli nr 15.

Tabela 15. Liczba pracowników przedsiębiorstwa.

Liczba pracowników	Liczba firm (%)
Od 1 do 9 pracowników	88,0%
Od 10 do 49 pracowników	9,5%
Od 50 do 249 pracowników	1,5%
250 i więcej pracowników	1,0%
Suma	100,0%

Badanych pracodawców scharakteryzowano także pod względem sekcji PKD. I tak **największa liczba badanych przedsiębiorstw (38,5%) przynależy do sekcji S – Pozostała działalność usługowa. W następnej kolejności do sekcji G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (26,0%).** Grupa ta zawiera szeroko pojęte podmioty, zajmujące się różnorodną formą handlu i sprzedaży. W pozostałych sekcjach działa mniej niż po 6% przedsiębior-

ców. Szczegółowy rozkład przynależności pracodawców do poszczególnych klas PKD przedstawia poniższa tabela.

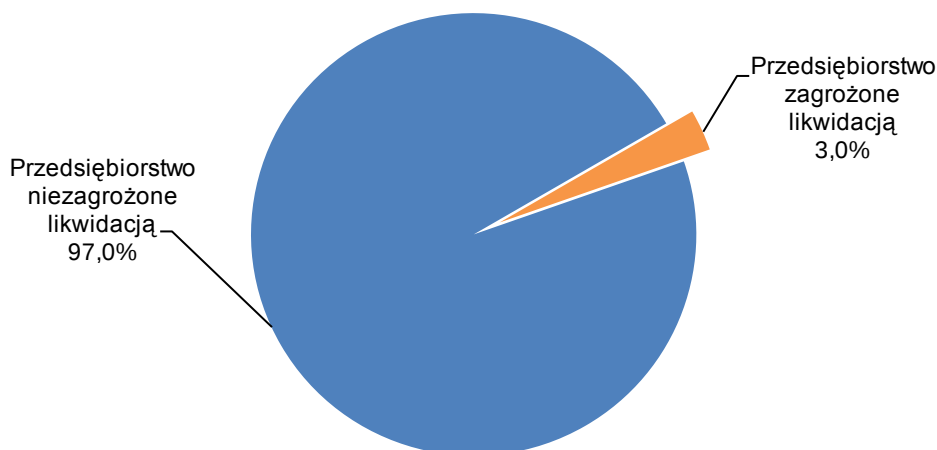
Tabela 16. Przynależność do sekcji PKD.

Symbol sekcji	Nazwa sekcji	Ilość wskazań	%
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11	5,5%
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	0	0,0%
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	7	3,5%
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0,0%
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	0,0%
Sekcja F	budownictwo	8	4,0%
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	52	26,0%
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	8	4,0%
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	8	4,0%
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8	4,0%
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	2	1,0%
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2	1,0%
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	4	2,0%
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0	0,0%
Sekcja P	Edukacja	3	1,5%
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	7	3,5%
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3	1,5%
Sekcja S	Pozostała działalność usługowa	77	38,5%
Suma		200	100,0%

III. Funkcjonowanie badanych pracodawców

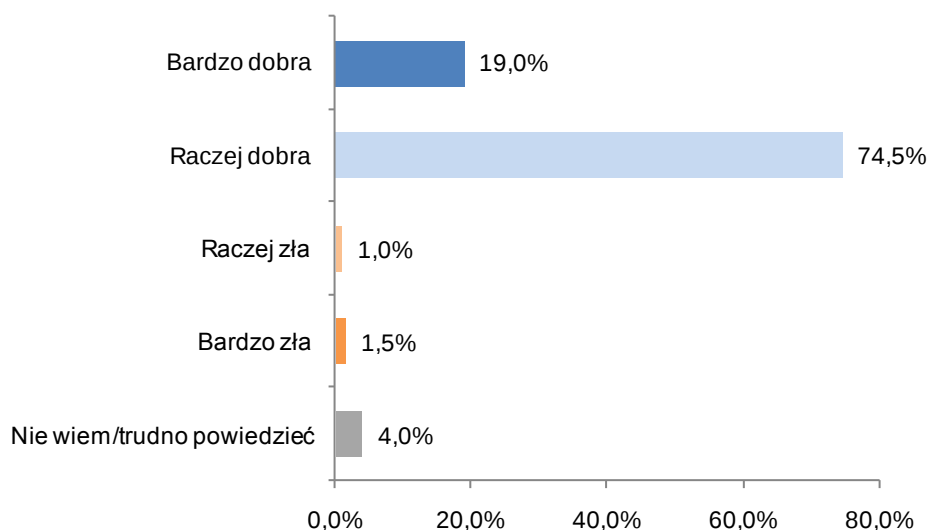
Kwestią o dużym znaczeniu dla stabilności lokalnego rynku pracy, pozwalającą między innymi na ocenę stabilności zatrudnienia w powiecie, jest ocena potencjalnego zagrożenia likwidacją przedsiębiorstwa (rysunek nr 7). W powiecie strzelecko-dreźnieńskim jedynie 3,0% ankietowanych przyznało, że groźba likwidacji firmy jest realna. **Zdecydowana większość – 97,0% badanych jednostek nie wskazuje jakoby firmie miała grozić likwidacja.**

Rysunek 7. Zagrożenie likwidacją.

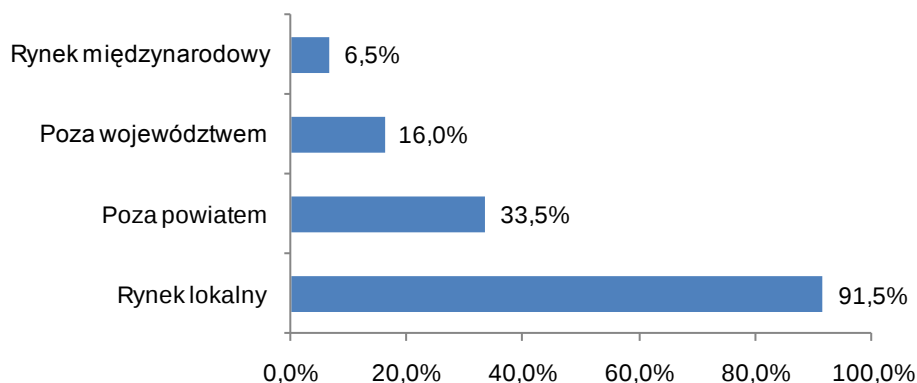
Podstawowy wpływ na funkcjonowanie badanych pracodawców, ma ich ogólna kondycja na lokalnym rynku. 74,5% z nich określa ją jako raczej dobrą, a 19,0% badanych wskazuje na bardzo dobrą sytuację swojej firmy. Wyniki te świadczą o prężnym funkcjonowaniu pracodawców na terenie powiatu strzelecko-dreźnieńskim. Na złą sytuację swojej firmy wskazało jedynie 2,5% badanych, a zdania w tej kwestii nie ma 4,0%. Szczegółowe zestawienie odpowiedzi znajduje się na wykresie zamieszczonym na rysunku nr 8.

Rysunek 8. Kondycja przedsiębiorstw.

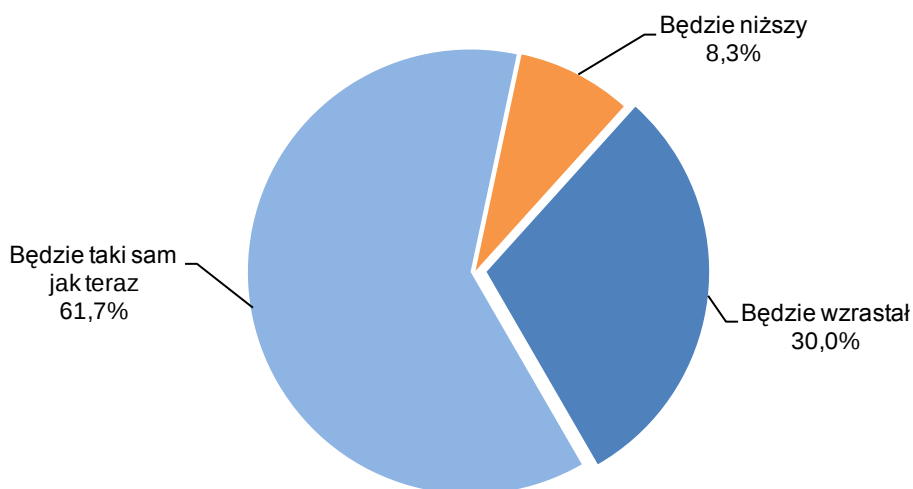
Spośród badanych przedsiębiorstw **na lokalnym rynku pracy swoje usługi/produkty oferuje 91,5% przedsiębiorstw**. Poza powiat ze swoją działalnością wychodzi co trzeci przedsiębiorca, a poza województwo – 16% grupy badanych. Natomiast na rynku międzynarodowym swoje usługi/produkty oferuje 6,5% firm. Omawiane dane przedstawia rysunek nr 9.

Rysunek 9. Zasięg działalności.

Następnie zapytano ankietowanych, jak ich zdaniem będzie kształtował się popyt na oferowane przez przedsiębiorstwo produkty i usługi, w ciągu najbliższego roku. Spośród badanych, którzy wiedzą jak może kształtować się badany popyt (30,0% badanej grupy) **61,7% jest zdania, że popyt na oferowane przez firmę produkty i usługi w ciągu najbliższego roku będzie taki sam jak teraz, a 30,0% - że będzie wyższy**. 8,3% respondentów uważa, że popyt ten będzie niższy. Powyższe dane przedstawiono na rysunku nr 10. Ponadto 22,2% przedstawicieli przedsiębiorstw, które przewidują wzrost popytu planuje poszerzenie rynku zbytu.

Rysunek 10. Popyt na oferowane produkty/usługi w ciągu najbliższego roku.

Zachowanie popytu na produkty i usługi oferowane przez firmę ma także wpływ na inwestycje planowane w przedsiębiorstwie. Zdecydowana większość badanych pracodawców nie planuje lub nie wie czy będzie prowadziła inwestycje w najbliższych 12 miesiącach (odpowiednio 3,0% oraz 53,0% ogółu odpowiedzi).

Podjęcie działań inwestycyjnych może wpłynąć na zmiany w zatrudnieniu, na lokalnym rynku pracy. Pracodawców posiadających plany inwestycyjne, na okres najbliższych dwunastu miesięcy, zapytano czy inwestycje te, ich zdaniem, wpłyną na wzrost zatrudnienia w ich firmach. **Czterech na sześciu przedsiębiorców posiadających plany inwestycyjne uważa, że wpłyną one na wzrost zatrudnienia.** Przeciwnego zdania jest dwóch ankietowanych.

IV. Zmiany struktury zatrudnienia

W kolejnej części badania, respondentów poproszono o scharakteryzowanie działań związanych z prowadzoną przez ich firmę polityką personalną.

W ciągu ostatnich 12 miesięcy trzy czwarte badanych przedsiębiorstw nie przyjmowało nowych pracowników. Natomiast **wśród firm, które przyjmowały nowych pracowników największa ich grupa przyjęła jednego pracownika (25 pracodawców), dwóch pracowników przyjęło 13 firm, trzech pracowników – 5 firm, a 3 firmy przyjęły po 5 pracowników.** Przedstawiciele pracodawców, którzy przyjmowali nowych pracowników w ostatnim roku dopytano co przyczyniło się do podjęcia takiej decyzji. Najwięcej spośród tej grupy badanych stwierdziło, że brakowało im pracowników (34,8% grupy), następnie 30,4% wskazało na wzrost sprzedaży produktów/świadczonych usług, a 28,3% - na brak pracowników o odpowiednich kwalifikacjach. Niewielki odsetek badanej grupy wskazał także na rozbudowę firmy, zakup nowych maszyn i urządzeń oraz wzrost sprzedaży produktów wśród odbiorców zagranicznych. Omawiane dane przedstawia rysunek nr 11.

Rysunek 11. Przyczyny przyjęcia pracowników.

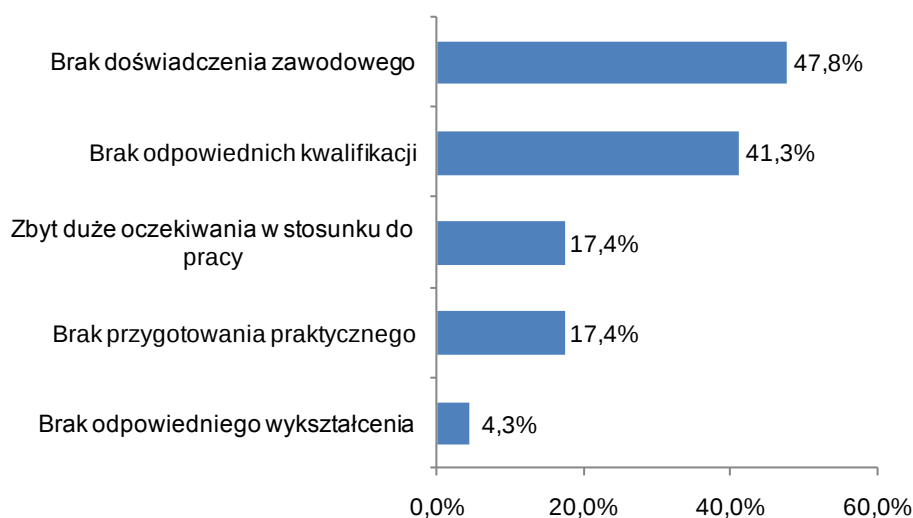

W przeciągu ostatnich 12 miesięcy najwięcej firm przyjęło pracowników w zawodzie sprzedawcy (10). W następnej kolejności firmy przyjmowały pracowników fizycznych (7 przedsiębiorców) i kierowców (6). Więcej niż jedna firma przyjmowała jeszcze następujących pracowników: robotnik leśny, pracownik administracji, kierowca ciągnika, pilarz, stolarz i pracownik biurowy. Zestawienie wszystkich zawodów, w których przyjmowali badani przedsiębiorcy przedstawia tabela nr 17.

Tabela 17. Przyjęcia na stanowiska.

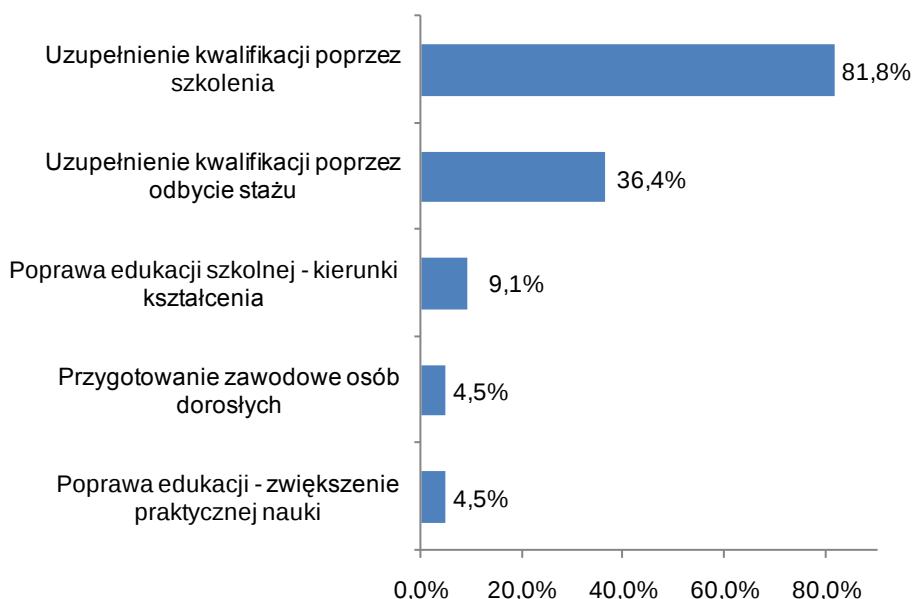
Zawód/stanowisko	Liczba firm	Zawód/stanowisko	Liczba firm
sprzedawca	10	drwal/pilarz	1
pracownik fizyczny	7	kelner	1
kierowca	6	kierowca samochodów ciężarowych	1
robotnik leśny	3	pracownik obsługi obrabiarki mechanicznej	1
pracownik administracji	2	pracownik ogólnobudowlany	1
kierowca ciągnika	2	operator ładowarek	1
pilarz	2	piekarz-cukiernik	1
stolarz	2	pracownik produkcji	1
pracownik biurowy	2	tynkarz	1
asystent projektanta	1		

Natomiast omawiając przyczyny odrzucenia kandydatów do pracy w procesie rekrutacji najczęściej pojawiające się powody to: brak doświadczenia zawodowego (47,8% grupy badanych) i brak odpowiednich kwalifikacji (41,3%). Następnie po 17,4% badanych wskazało na zbyt duże oczekiwania w stosunku do pracy i brak przygotowania praktycznego. Natomiast jedynie 4,3% wskazało na brak odpowiedniego wykształcenia. Omawiane dane przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 12. Przyczyny odrzucenia kandydatów.

Na możliwość wyeliminowania braków, które są przyczynami odrzucania kandydatów do pracy w procesie rekrutacji wskazało prawie 50% badanej grupy. Wśród nich ponad 80% wskazało na uzupełnienie kwalifikacji poprzez szkolenia. Następnie wskazywano na uzupełnienie kwalifikacji poprzez odbycie stażu (36,4%) i poprawę edukacji szkolnej – kierunki kształcenia (9,1%). Zestawienie wszystkich wskazań przedstawia rysunek nr 13.

Rysunek 13. Działania eliminujące braki kandydatów do pracy.

Niemal 90% badanych przedsiębiorstw stwierdziło, że w przeciągu ostatnich 12 miesięcy nie zwalniały pracowników. Natomiast przedsiębiorstwa, które zwalniały pracowników, w większości zwolniły jednego pracownika (15 firm), 2 firmy zwolniły dwóch pracowników, również 2 firmy – czterech pracowników, natomiast pojedyncze firmy zwolniły trzech, siedmiu i dziewięciu pracowników. Wśród pracodawców, którzy podali przyczynę zwolnienia pracowników, najwięcej pracowników zwolniono na własną prośbę (60,0% wskazań) i w związku ze zmianami w zakładzie pracy (35,0%). 5,0% grupy wskazało na niewywiązywanie się pracowników z obowiązków jako przyczynę zwolnienia. Przy czym prawie 70% badanych przedsiębiorstw zadeklarowało, że podczas podejmowania decyzji o zwolnieniu nie brało pod uwagę stanowiska pracy ani zawodu pracownika.

Następnie podczas przeprowadzonego badania wymieniono **cechy charakteryzujące pracowników**, takie jak staż pracy, posiadane kwalifikacje, doświadczenie zawodowe, cechy osobowościowe, płeć, wiek, wykształcenie, mobilność zawodowa, mobilność terenowa, ukończone kursy, inne i poproszono o wskazanie tych, które były brane pod uwagę przy zwalnianiu. Tylko jedna osoba stwierdziła, że przyczyną zwolnienia były posiadane kwalifikacje, jedna podała inny powód (cięża), natomiast pozostałe osoby uznały, że żadna z powyższych cech nie była brana pod uwagę przy zwalnianiu pracowników. Ponadto część pracodawców wskazała na **przyczyny związane z funkcjonowaniem miejsca pracy**, takie jak spadek popytu na dobra i usługi (3 pracodawców), sezonowość produkcji i usług oraz zawód/zajmowane stanowisko pracy (po 1 wskazaniu). 6 osób podało inne przyczyny: pracownik sam się zwolnił, koniec dotacji z Urzędu Pracy, pracownik kradł.

Przedsiębiorcy, którzy zwolnili pracowników podali w jakich zawodach dokonali zwolnień. I tak najczęściej firm zwalniało sprzedawców (6), pracowników fizycznych i stolarzy (po 2). Natomiast pojedyncze firmy zwalniały z następujących stanowisk: frezer, kelner, mechanik samochodowy, pracownik ogólny.

nobudowlany, pakowacz, pilarz i pomoc biurowa. Zestawienie powyższych zawodów przedstawia tabela nr 18.

Tabela 18. Zwolnienia pracowników.

Zawód/stanowisko	Liczba firm	Zawód/stanowisko	Liczba firm
sprzedawca	6	mechanik samochodowy	1
pracownik fizyczny	2	pracownik ogólnobudowlany	1
stolarz	2	pakowacz	1
frezer	1	pilarz	1
kelner	1	pomoc biurowa	1

Badani pracodawcy podali również liczbę zwalnianych/zatrudnianych osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Spośród grup osób zaliczanych do szczególnej sytuacji największymi ruchami w badanych firmach charakteryzowały się osoby młode (do 25 roku życia), w przypadku których pracodawcy zatrudnili 9 osób i zwolnili 3. W następnej kolejności były to grupy osób bez doświadczenia i bez wykształcenia średniego – w obu tych grupach zatrudniono po 3 osoby i zwolniono po 4. Zestawienie grup osób w szczególnej sytuacji oraz liczbę zatrudnionych i zwolnionych z tych grup przedstawia tabela nr 19.

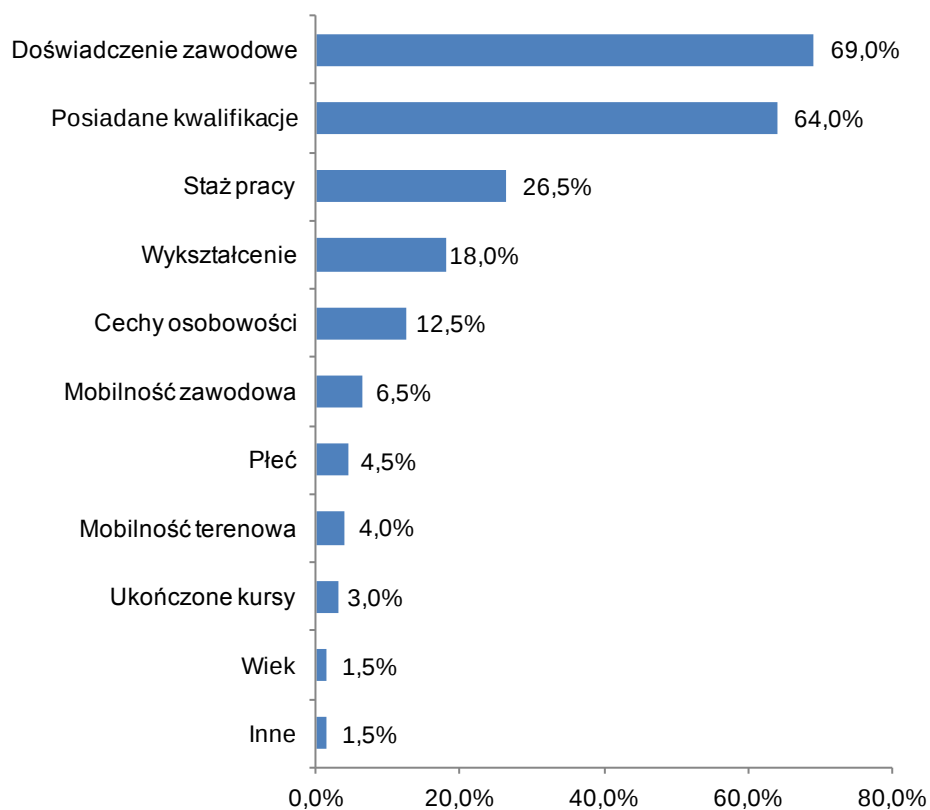
Tabela 19. Osoby w szczególnej sytuacji.

Status osoby	Zatrudniono	Zwolniono
Osoba do 25 roku życia	9	3
Osoba długotrwale bezrobotna.	1	x
Osoba powyżej 50 roku życia.	1	0
Osoba bez kwalifikacji zawodowych.	3	4
Osoba bez doświadczenia zawodowego.	1	1
Osoba bez wykształcenia średniego.	3	4
Kobieta, po urodzeniu dziecka.	0	0
Osoba samotnie wychowująca co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia.	0	0
Osoba po odbyciu kary pozbawienia wolności.	0	0
Osoba niepełnosprawna.	0	0
Osoba po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego.	0	1

x – nie dotyczy

Pracodawców poproszono również o podanie cech pracowników, które są dla nich najbardziej istotne i decydują przy wyborze pracownika. Najczęściej wskazywanymi cechami były doświadczenie zawodowe (69,0% wskazań) i posiadane kwalifikacje (64,0%). Dla pracodawców mają również znaczenie, lecz w zdecydowanie mniejszym stopniu, staż pracy, na który wskazało 26,5% badanych, wykształcenie (18,0%) i cechy osobowości (12,5%). Na odpowiedzi takie jak mobilność zawodowa, płeć, mobilność terenowa, ukończone kursy i wiek wskazało po mniej niż 7% badanych pracodawców. Trzy osoby wskazały inne cechy: pracowitość, uczciwość.

Rysunek 14. Cechy pracowników.

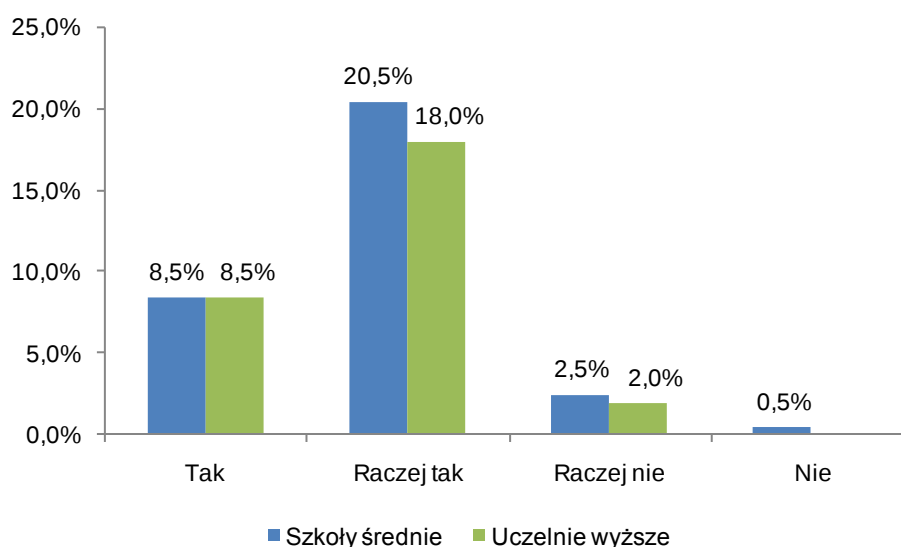

V. Sytuacja absolwentów wg pracodawców

Przedsiębiorcy podczas badania oceniali także sytuację oraz kierunki kształcenia absolwentów szkół średnich i uczelni wyższych z punktu widzenia zapotrzebowania na nie na rynku pracy.

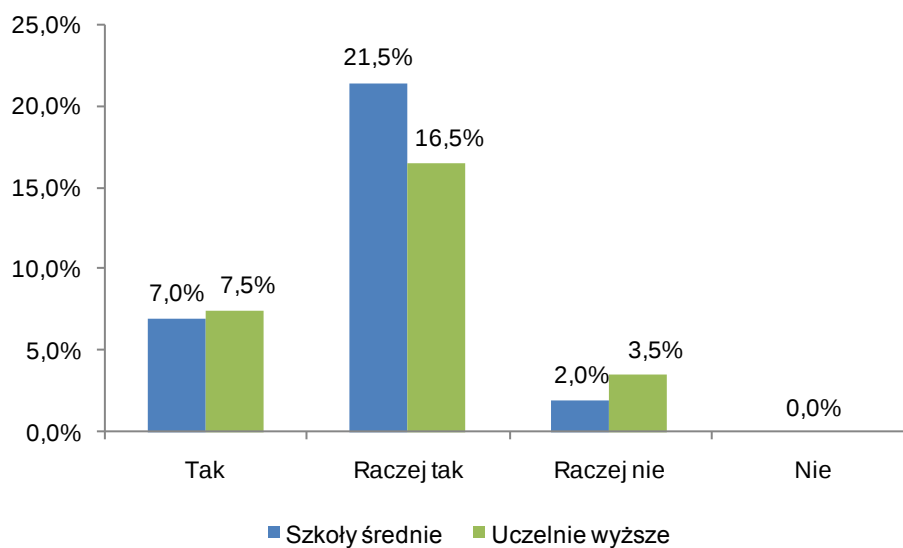
Spośród respondentów zdecydowanych w kwestii dostosowania kierunków kształcenia do zapotrzebowania rynku pracy, **największa grupa uważa, że kierunki kształcenia absolwentów odpowiadają na potrzeby rynku pracy, zarówno w przypadku absolwentów szkół średnich jak i uczelni wyższych**. Odpowiedzi takich udzieliło 29,0% badanych w przypadku szkół średnich i 26,5% - w przypadku uczelni wyższych. Przeciwnego zdania jest odpowiednio 3,0% i 2,0% badanych. Dane prezentuje rysunek nr 15.

Rysunek 15. Czy kierunki kształcenia odpowiadają zapotrzebowaniu rynku pracy?

Na podobnym poziomie kształtują się odsetki w kwestii dopasowania przygotowania zawodowego absolwentów szkół średnich i uczelni wyższych do zapotrzebowania rynku pracy. **28,5% badanych pracodawców uważa, że absolwenci szkół średnich posiadają przygotowanie zawodowe odpowiadające zapotrzebowaniu rynku pracy**. W przypadku absolwentów uczelni wyższych odsetek ten jest nieco niższy i wynosi 24,0%. Omawiane dane prezentuje rysunek nr 16.

Rysunek 16. Przygotowanie zawodowe absolwentów odpowiada zapotrzebowaniu rynku pracy?

Podając absolwentów jakich kierunków brakuje na rynku pracy w przypadku szkół średnich badani wskazywali na pracowników do sprzedaży internetowej, elektryków i pracowników ochrony środowiska. Natomiast w przypadku uczelni wyższych wskazywano na specjalistów do spraw zaopatrzenia i specjalistów kierunków technicznych/inżynierów.

VI. Zapotrzebowanie na pracowników

Analizując zapotrzebowanie na pracowników wśród przedsiębiorców w powiecie strzelecko - drezdeneckim w pierwszej kolejności weryfikacji poddano stopień trudności znalezienia pracowników na lokalnym rynku pracy. 43,3% respondentów, którzy udzielili wypowiedzi na ten temat, miało problemy ze zdefiniowaniem konkretnej odpowiedzi, 44,3% oceniło analizowaną sytuację jako trudną (w tym: 31,2% jako raczej trudną, a 6,2% jako bardzo trudną). 10,3% badanej grupy twierdzi, iż raczej łatwo znaleźć pracownika, a tylko według 2,1% respondentów nie ma żadnych problemów ze znalezieniem pracowników.

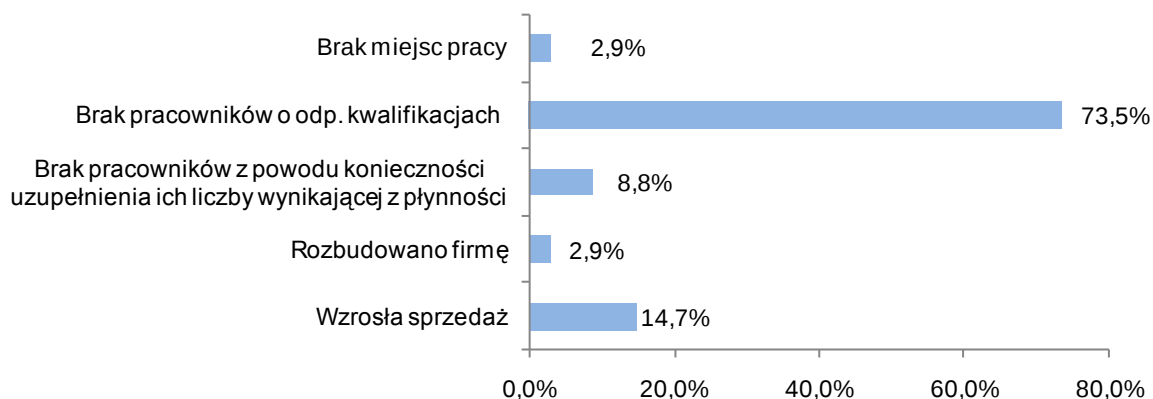
63,0% respondentów, których zdaniem znalezienie pracowników na lokalnym rynku pracy nie jest łatwym procesem, uważa że jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest brak motywacji do pracy wśród osób starających się o nią. 58,9% badanej grupy jako jedną z przyczyn podaje fakt, iż osoby starające się o pracę nie mają odpowiednich kwalifikacji, 16,4% wskazuje na zbyt duże oczekiwania w stosunku do płacy, a 9,6% jako powód podaje emigrację ludzi za granicę. Jako stanowiska, na które najtrudniej znaleźć pracownika respondenci wymienili sprzedawcę oraz pilarza.

W następnej kolejności analizie poddana została kwestia zwalniania pracowników. Na pytanie *Czy w ciągu najbliższych 12 miesięcy zamierzają Państwo zwalniać pracowników?* żaden z respondentów nie udzielił odpowiedzi twierdzącej. Aż 81,8% badanych przedsiębiorców zadeklarowało, iż w tym okresie nie zamierza zwalniać pracowników, a 18,2% nie wyraziło konkretnej postawy w tej kwestii.

Kolejnym aspektem poddanym analizie było zjawisko poszukiwania pracowników. Prawie 48% respondentów, którzy udzielili odpowiedzi w tej kwestii zadeklarowało, iż w ciągu najbliższych 12 miesięcy nie planuje poszukiwania pracowników. 17,3% uzyskanych odpowiedzi sugeruje, iż przedsiębiorcy przewidują poszukiwanie nowych pracowników, a 35,0% przedsiębiorców nie wyraziło konkretnego zdania na ten temat.

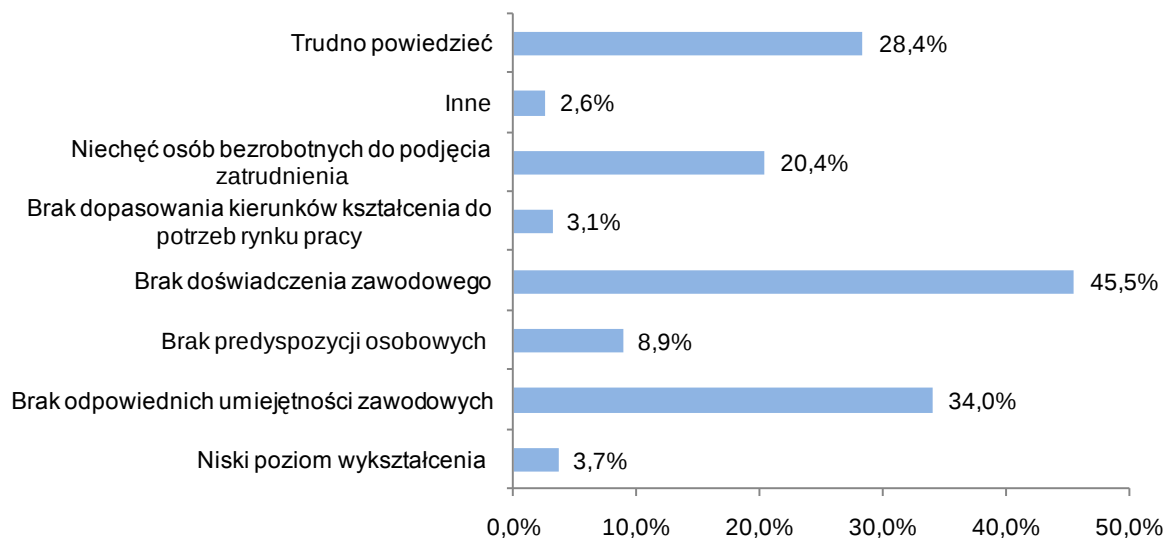
Jako najczęstszą przyczynę poszukiwania pracowników w powiecie strzelecko-drezdeneckim 73,5% badanych przedsiębiorców wskazało brak pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i umiejętnościach. 14,7% respondentów jako powód podało wzrost sprzedaży produkowanych przez nich produktów i oferowanych usług, a 8,8% brak pracowników z powodu konieczności uzupełnienia ich liczby wynikającej z płynności np. zwolnienia, zmiana pracodawcy. Po jednym przedsiębiorcy udzieliło odpowiedzi, że przyczyną poszukiwania nowych pracowników jest rozbudowana firma i brak miejsc pracy. Dane na temat przyczyn poszukiwania pracowników przez przedsiębiorców w analizowanym powiecie przedstawia rysunek nr 17. Wśród badanych przedsiębiorców najwięcej osób planuje poszukiwanie pracowników na stanowisko sprzedawcy (wymagane wykształcenie na tego rodzaju stanowisko to zgodnie z opiniami przedsiębiorców wykształcenie zawodowe bądź średnie) .

Rysunek 17. Przyczyny poszukiwania pracowników.

Jako największe bariery w zatrudnianiu pracowników w powiecie przedsiębiorcy wskazali brak doświadczenia zawodowego osób poszukujących pracy (45,5% osób, które wyraziły swoje zdanie na ten temat) oraz brak odpowiednich umiejętności i kwalifikacji (34,0%). Omawiane informacje prezentuje rysunek nr 18.

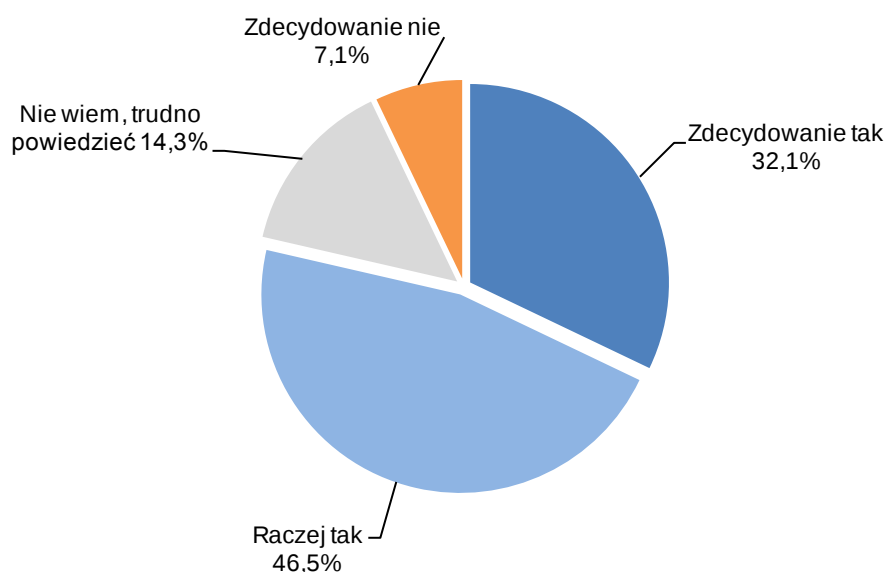
Rysunek 18. Główne bariery w zatrudnianiu pracowników w powiecie.

VII. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Strzelcach Krajeńskich

Na pytanie *Czy Państwa przedsiębiorstwo współpracuje lub współpracowało z Urzędem Pracy w ciągu ostatnich 12 miesięcy?* 18,6% respondentów odpowiedziało twierdząco. Wśród firm, które zgłosiły wolne miejsca pracy w ciągu ostatniego roku do Urzędu Pracy prawie 86% przedsiębiorców zgłosiło tylko jedno takie miejsce. Po dwie firmy zgłosiły dwa i cztery wolne miejsca pracy. 21 firm po zgłoszeniu wolnych miejsc pracy zatrudniło po jednej osobie, a 4 przedsiębiorców po 2 osoby. 78,6% przedsiębiorców wyraziło zadowolenie z zatrudnionych pracowników. Informacje na temat zadowolenia z zatrudnionych pracowników przedstawia rysunek nr 19.

Rysunek 19. Opinia na temat zadowolenia z zatrudnionych pracowników.

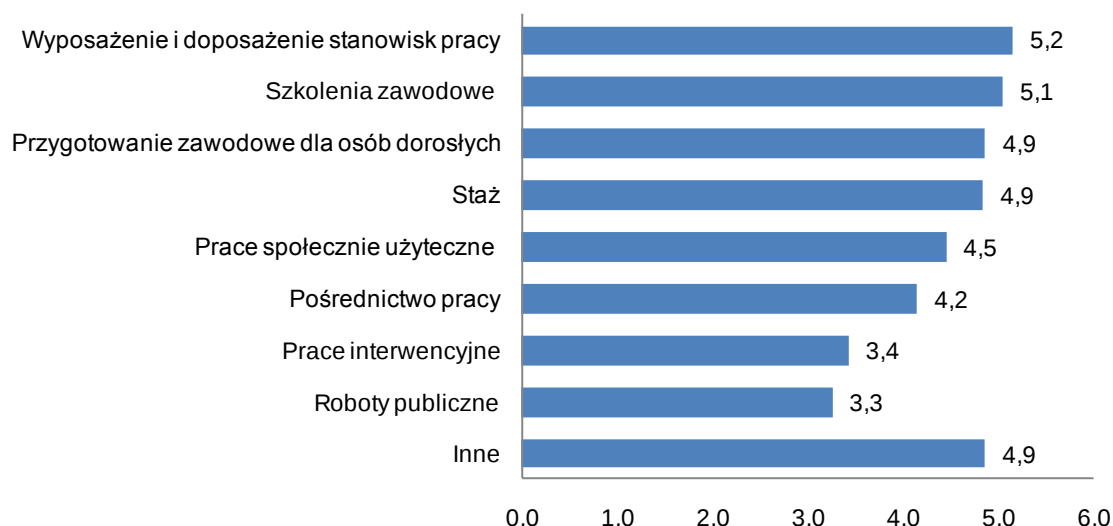
Spośród osób, które potrafiły ocenić działalność Powiatowego Urzędu Pracy, 26,0% respondentów wypowiedziało się w pozytywnie, w tym 24,3% dokonało oceny „Raczej dobrej”. Jedynie 4 respondentów oceniło działalność Urzędu negatywnie, udzielając odpowiedzi „Raczej źle”. Natomiast 71,8% nie potrafiło jednoznacznie ocenić jego działalności.

Kolejnym analizowanym obszarem są formy współpracy z Urzędem Pracy. Największa ilość podmiotów zainteresowana jest współpracą w formie stażu (31,8%). Znacznie mniejsze zainteresowanie wyrażono wyposażeniem i doposażeniem stanowisk pracy (7,2%), szkoleniami zawodowymi (6,2%), pośrednictwem pracy (3,1%), pracami interwencyjnymi (1,5%). Ponad połowa nie potrafiła zdecydować z jakiej formy wsparcia chciałoby skorzystać najbardziej.

W dalszej części badania poproszono respondentów o ocenę form wsparcia oferowanych przez Urząd Pracy pod kątem ich atrakcyjności i przydatności dla pracodawcy. Najwyżej oceniono wyposażenie i doposażenie stanowisk pracy, szkolenia zawodowe (średnie oceny przekroczyły poziom 5, gdzie 1 oznacza najmniej atrakcyjną formę współpracy zaś 5 najbardziej atrakcyjną). Najniżej oceniono przydatność prac interwencyjnych i robót publicznych (średnie oceny wyniosły 3,4 oraz 3,3). Wysoko

oceniono inne wskazywane formy wsparcia takie jak zwroty składek na ubezpieczenie zdrowotne, przy czym należy zwrócić uwagę iż ta forma wsparcia już nie jest realizowana przez Urzędy Pracy.

Rysunek 20. Ocena form wsparcia oferowanych przez Urząd Pracy.

Następnie poproszono respondentów o wskazanie w jaki sposób Urząd Pracy może poszerzyć swoją ofertę w celu poprawy skuteczności. Zdecydowana większość ankietowanych nie potrafi wskazać rozwiązania (91 osób) oceniając, że raczej są zadowoleni z obecnej oferty. Ponadto 5 osób nie czuje obecnie potrzeby korzystania z pomocy Urzędu Pracy. Następnie 34 osoby chciałyby większej ilości staży, 22 osoby wskazały na potrzebę większej ilości kursów i szkoleń, w tym szkoleń nie tylko osób bezrobotnych ale i pracowników. Natomiast 6 osób oczekiwałoby więcej dofinansowań.

Spośród respondentów, którzy potrafili ocenić czy podejmą współpracę z Urzędem Pracy w okresie najbliższego roku, zdecydowana większość (80,9% grupy) nie planuje kontynuacji współpracy (w tym 63,5% udzieliło odpowiedzi „Raczej nie”). Kontynuację współpracy planuje około 19% respondentów, natomiast trudności z określeniem się w tym temacie miało 85 ankietowanych.

Pracodawcy zainteresowani kontynuacją współpracy najchętniej, w okresie najbliższego roku, skorzystaliby ze wsparcia w postaci staży (37 osób), następnie z wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy (5 osób, pośrednictwa pracy (3 osoby) oraz prac interwencyjnych (1 osoba). Ponadto 4 osoby wskazały na potrzebę szkoleń/kursów (3 os.) oraz dofinansowań (1 os.). 4 osoby nie potrafiły na dzień dzisiejszy podać form wsparcia, z których będą miały potrzebę skorzystać.

Większość pracodawców nie korzysta ze szkoleń organizowanych przez Urząd Pracy (85,6% odpowiedzi), natomiast korzystanie z tej formy wsparcia deklaruje 14,4% grupy ankietowanych. 6 osób reprezentujących przedsiębiorstwo nie posiadała wiedzy w tym temacie. Spośród przedsiębiorstw, które uczestniczą w szkoleniach organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy, większość oceniła je pozytywnie – odpowiedzi „zdecydowanie dobrze” oraz „raczej dobrze” udzieliło 42,9% grupy. Nikt spo-

śród respondentów nie ocenił szkoleń negatywnie. Natomiast ponad połowa nie posiadała zdania w tym temacie.

Zdecydowana większość grupy badanych nie jest zainteresowana skierowaniem pracowników na szkolenia organizowane przez Urząd Pracy (86,3% odpowiedzi), natomiast 12,5% ogółu respondentów nie potrafiło zadeklarować chęci korzystania z tej formy wsparcia (25 osób). Spośród ankietowanych, którzy są zainteresowani skierowaniem pracowników na szkolenia (13,7% wskazanych odpowiedzi) większość planuje szkolenie pracowników w kierunkach: skutecznej sprzedaży, sprzedaży wysyłkowej, kucharz, cieśli, kelnera, krawca, księgowości, operatora sprzętu ciężkiego, blacharza, mechatronika samochodowego, operatora wózków widłowych, obsługi frezarki, kierowców samochodów ciężarowych oraz szkolenia związane z produkcją.

Na koniec poproszono respondentów o wskazanie działań mogących podnieść aktywizację bezrobotnych. Połowa ankietowanych jest zdania, że czynnikiem podnoszącym stopień aktywizacji bezrobotnych są ulgi dla pracodawców z tytułu zatrudnienia nowego pracownika. Mniej pracodawców wskazało na możliwość podjęcia pracy w miejscowości oddalonej od miejsca zamieszkania (18,5%), refundację kosztów dojazdu (17,5%), zapewnienie opieki nad dzieckiem (15,5%), przekwalifikowanie się lub podniesienie poziomu wykształcenia (13,5%). Co dziesiąty ankietowany wskazał na promocję elastycznych form zatrudnienia. Ponadto 3 osoby wskazały dodatkowe możliwości: większe środki na staże, szkolenia w mało znanych kierunkach, chęć do pracy. 67 osób nie potrafiło ocenić czy wskazane formy mogą podnieść aktywizację bezrobotnych. Szczegółowe informacje przedstawia rysunek nr 21.

Rysunek 21. Dodatkowe działania zwiększające stopień aktywizacji bezrobotnych.

VIII. Ogólna charakterystyka bezrobotnych biorących udział w badaniu

Badanie przeprowadzone zostało wśród 250 osób bezrobotnych zamieszkujących powiat strzelecko-drezdenecki. Dobór respondentów do wywiadu dokonany był w sposób losowy, a badanie przeprowadzone było w oparciu o kwestionariusz badawczy. **Przeprowadzone badanie umożliwiło dokonanie oceny sytuacji bezrobotnych na lokalnym rynku pracy, diagnozę przyczyn braku podjęcia przez nich zatrudnienia oraz ich potrzeby szkoleniowe.**

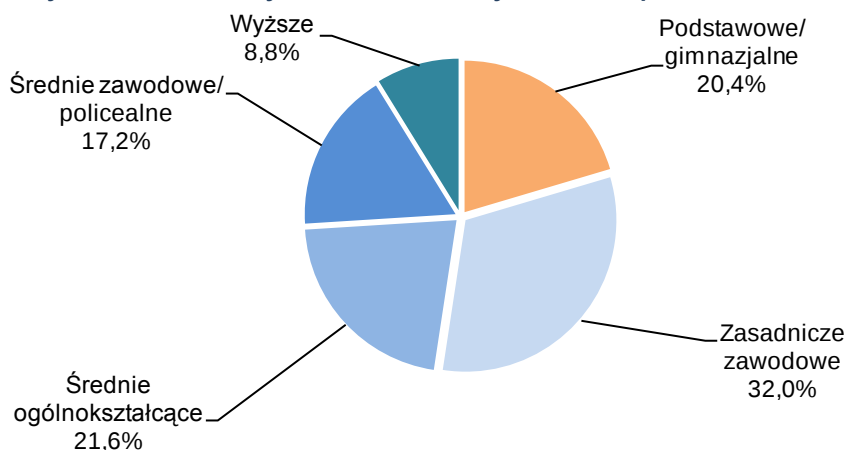
Respondentami w większości były kobiety (58,0%). Przeważająca grupa badanych to osoby młode (poniżej 35 roku życia), przy czym grupa respondentów w wieku 25-34 lata stanowi 36,4% ogółu badanych. Rozkład wieku badanych zaprezentowano w tabeli nr 20.

Tabela 20. Wiek respondentów.

Wiek	Liczba osób (%)
18-24 lat	32,8%
25-34 lat	36,4%
35-44 lat	14,8%
45-54 lat	12,8%
55-59 lat	3,2%
60-65 lat	32,8%

Udział respondentów posiadających wykształcenie wyższe wyniósł około 9%. Wykształcenie średnie ogólnokształcące posiada 21,6% ogółu respondentów, a około 17% - ma wykształcenie średnie zawodowe/policealne. Ponad połowa badanych posiada niskie wykształcenie - prawie co trzeci badany bezrobotny posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe, natomiast co piąty ankietowany ma najniższe wykształcenie - podstawowe bądź gimnazjalne. Wykształcenie badanych przedstawiono na rysunku nr 22.

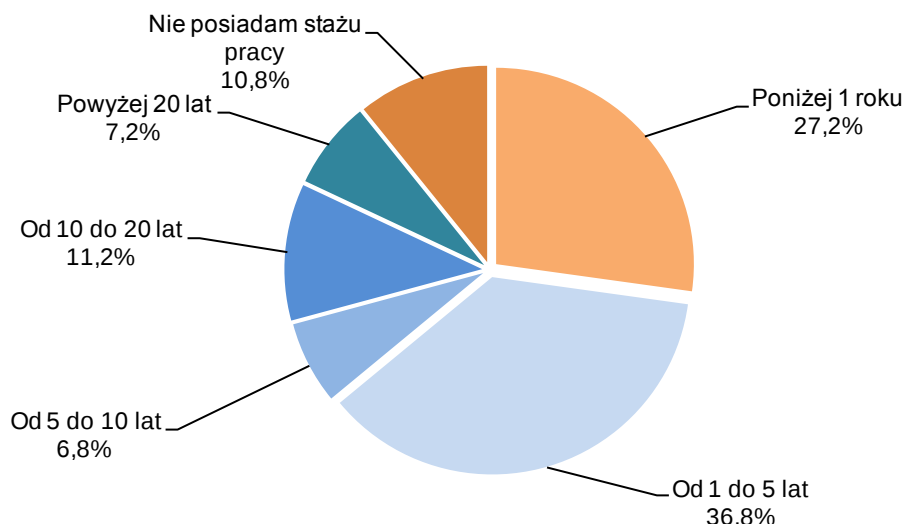
Rysunek 22. Wykształcenie badanych osób bezrobotnych z terenu powiatu.

Do grup określanych jako będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy należy łącznie około 87% badanych osób bezrobotnych. **Blisko jedna trzecia osób bezrobotnych (31,7% ogółu) nie ukończyła 25 roku życia.** Nieco mniejszy udział mają osoby bez wykształcenia średniego (29,4% ogółu). Co piąta osoba należąca do grupy osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, to osoba długotrwale bezrobotna. Po około 16% grupy stanowią kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia oraz osoby bezrobotne bez doświadczenia zawodowego. Natomiast co dziesiąty ankietowanych należy do grupy osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (9,2% grupy) lub do grupy bez kwalifikacji zawodowych (11,9% grupy). Udział pozostałych grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy jest zdecydowanie niższy: osoby bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia (4,1% grupy), osoby bezrobotne niepełnosprawne (3,2% grupy), osoby bezrobotne, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia oraz osoby bezrobotne po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego (po 0,9% grupy). Respondenci nienależący do żadnej z grup określanych jako będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowią 12,8% ogółu.

Respondentów zapytano o ich ogólny staż pracy. 64,0% respondentów pracowało przez okres nie dłuższy niż 5 lat, w tym 36,8% podawało przedział czasowy od 1 roku do 5 lat. 18,0% ankietowanych wskazało na staż pracy od 5 do 20 lat, w tym 11,2% ogółu od 10 do 20 lat. Udział osób w przypadku, których staż pracy przekracza 20 lat wynosi nieco ponad 7%. Co dziesiąty ankietowany (10,8%) nie posiada stażu pracy. Dane przedstawia rysunek nr 23.

Rysunek 23. Staż pracy.

Badanych, którzy posiadają staż pracy poproszono również o podanie najdłużej wykonywanego przez nich zawodu. **Największą grupę stanowią osoby, które najdłużej pracowały w zawodzie sprzedawcy (27 osób),** ponadto jedna osoba najdłużej pracowała w zawodzie sprzedawcy-magazyniera. W następnej kolejności podawano zawody: pracownik fizyczny (11 osób), pracownik produkcji (9 osób), przedstawiciel handlowy (7 osób), murarz (6 osób). Po 4 osoby bezrobotne najdłużej wykonywało zawód, kucharza, ślusarza oraz kierowcy (przy czym poza czterema respondentami, pojedyn-

cze osoby sprecyzowały – kierowca ciągnika oraz kierowca kat. C+E). W pozostałych zawodach częstość wskazań nie przekroczyła liczby 4. 129 osób nie potrafiło jednoznacznie podać najdłużej wykonywanego zawodu. Szczegółowy rozkład przedstawia tabela nr 21.

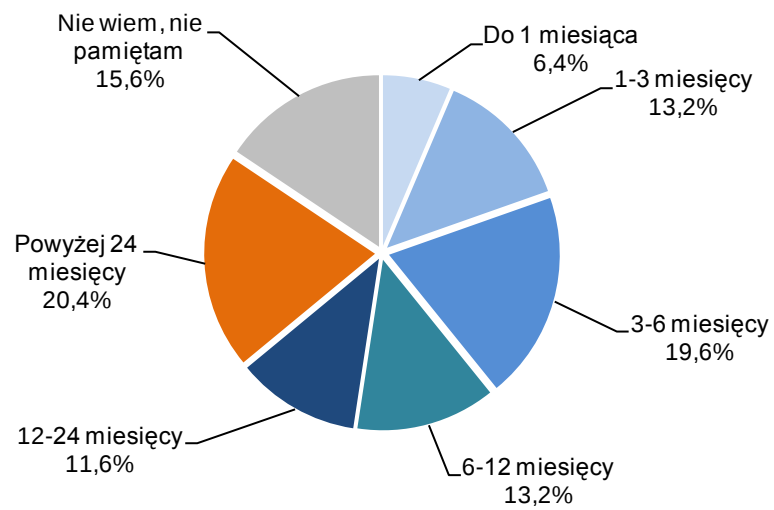
Tabela 21. Zawody wykonywane najdłużej.

Zawody			
Odpowiedź	N	Odpowiedź	N
<i>sprzedawca</i>	27	<i>kontroler</i>	1
<i>pracownik fizyczny</i>	11	<i>laborant</i>	1
<i>pracownik produkcji</i>	9	<i>laborant budowlany</i>	1
<i>przedstawiciel handlowy</i>	7	<i>malarz</i>	1
<i>murarz</i>	6	<i>malarz mistrz</i>	1
<i>kierowca</i>	4	<i>mechanik pojazdów samochodowych</i>	1
<i>kucharz</i>	4	<i>murarz płytkarz</i>	1
<i>ślusarz</i>	4	<i>murarz tynkarz</i>	1
<i>budowlaniec</i>	3	<i>obsługa hotelu</i>	1
<i>doradca bankowy</i>	3	<i>opiekunka osób starszych</i>	1
<i>szwaczka</i>	3	<i>poczta polska</i>	1
<i>doradca klienta</i>	2	<i>pokojówka</i>	1
<i>magazynier</i>	2	<i>pomoc w kuchni</i>	1
<i>monter urządzeń elektrycznych</i>	2	<i>pomocnik administracji</i>	1
<i>ogrodnik</i>	2	<i>praca na kopalni</i>	1
<i>piekarz-cukiernik</i>	2	<i>praca w zakładzie odzieżowym</i>	1
<i>pracownik biurowy</i>	2	<i>pracownik na budowlany</i>	1
<i>referent</i>	2	<i>sprzedawca-magazynier</i>	1
<i>barmanka</i>	1	<i>stolarz</i>	1
<i>cukiernik</i>	1	<i>ślusarz-spawacz</i>	1
<i>fryzjer</i>	1	<i>tapicer</i>	1
<i>kasjer sprzedawca</i>	1	<i>telefonistka - operator urządzeń</i>	1
<i>kierowca C+E</i>	1	<i>telemarketer</i>	1
<i>kierowca ciągnika</i>	1	<i>kontroler</i>	1

Istotnym czynnikiem charakteryzującym sytuację osób bezrobotnych na lokalnym rynku pracy jest czas pozostawania bez pracy. **Około 39% ogółu bezrobotnych uczestniczących w badaniu pozostaje bez zatrudnienia przez okres nieprzekraczający sześć miesięcy.** Przy czym około 20% osób nie pracuje od 3 do 6 miesięcy, a 19,6% ogółu bezrobotnych pozostaje bez zatrudnienia do 3 miesięcy.

cy. Powyżej 1 roku bez pracy pozostaje prawie 48% badanych, w tym 20,4% - powyżej 2 lat. 15,6% ankietowanych nie potrafi ustalić czasu pozostawania bez pracy. Dane prezentuje rysunek nr 24.

Rysunek 24. Czas pozostawania bez pracy.

IX. Postawy osób bezrobotnych wobec zatrudnienia.

Jednym z celów przeprowadzonego badania jest określenie postaw osób bezrobotnych wobec zatrudnienia, a także powodów dla których osoby bezrobotne nie mogą znaleźć pracy. **Spośród badanych osób bezrobotnych wszyscy posiadają uprawnienia zawodowe.** Przy czym należy zauważyć, że stosunkowo duża część badanej grupy posiada wykształcenie gimnazjalne i poniżej, jednak respondent może rozumieć iż ukończone kursy i szkolenia dają mu uprawnienia zawodowe. Wśród osób posiadających uprawnienia bądź umiejętności zawodowe najczęściej bezrobotni wskazywali wykształcenie zasadnicze zawodowe (49 osób), przy czym wśród kierunków kształcenia podawano: profil ślusarza, profil chemiczny, mechanika pojazdów samochodowych (pojedyncze osoby), sprzedawcę (3 osoby). Następnie 26 osób ukończyło technikum w kierunkach m.in.: technika agrobiznesu (7 osób), technika ekonomisty (2 osoby), technika gastronomii (4 osoby), odzieżowym (3 osoby) oraz hotelarskie (2 osoby), pozostałe kierunki w tej grupie to pojedyncze wskazania. W dalszej kolejności 29 osób ukończyło liceum ogólnokształcące, 13 osób ma wykształcenie gimnazjalne zaś 11 osób podstawowe. 4 respondentów ukończyło liceum profilowane w kierunkach: administracja, zarządzanie informacją. Absolwentami liceum handlowego są dwie osoby, w tym jedna dodatkowo ukończyła studium fryzjerskie. Również 2 osoby ukończyły liceum zawodowe, w tym jedna w kierunku mechanika pojazdów samochodowych. Ponadto ankietowani wskazywali kierunki: administracja publiczna/europejska (5 osób), ekonomia, finanse i rachunkowość, liceum ekonomiczne, liceum techniczne (po 3 osoby), akademia rolnicza, murarz, sprzedawca (po 2 osoby). Ponadto pięć osób wskazało wykształcenie w kierunku mechanika, w tym w tej grupie wyróżniamy osoby o zawodach: mechanik pojazdów zawodowych oraz informatyk o kierunku zarządzanie informacją (1 osoba), mechanik maszyn rolniczych (2 osoby), mechanik samochodowy (1 osoba). 53 osoby miały trudności z sprecyzowaniem kierunku kształcenia. Wszystkie odpowiedzi udzielone przez respondentów prezentuje tabela nr 22.

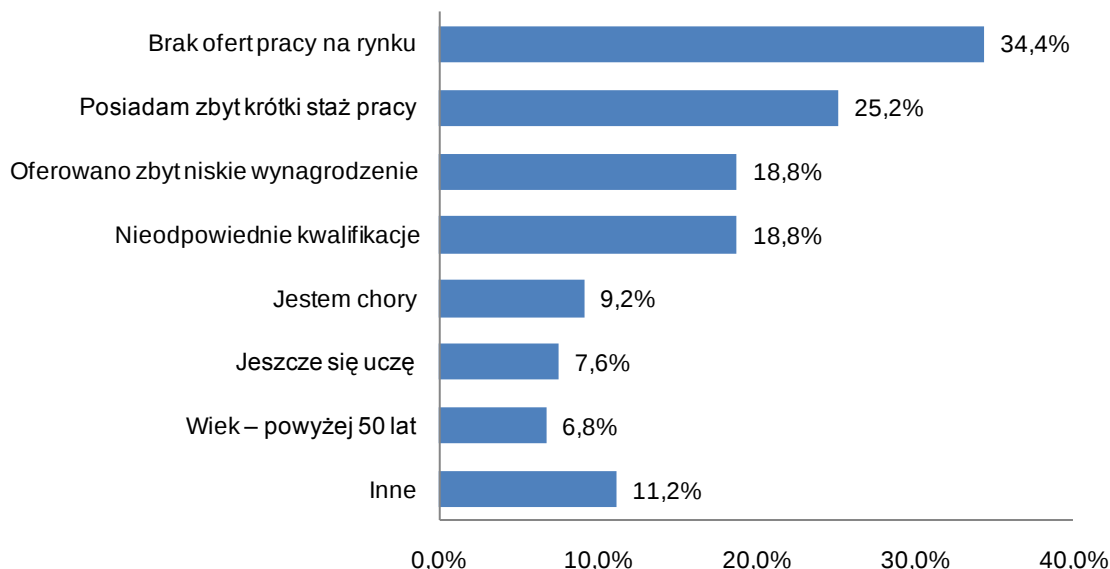
Tabela 22. Kierunki kształcenia bezrobotnych.

Uprawnienia oraz umiejętności			
Odpowiedź	N	Odpowiedź	N
<i>szkoła zawodowa</i>	44	<i>spawacz</i>	1
<i>liceum ogólnokształcące</i>	29	<i>ślusarz</i>	1
<i>gimnazjalne</i>	13	<i>liceum handlowe, studium fryzjerskie</i>	1
<i>podstawowe</i>	11	<i>liceum profilowane administracja</i>	1
<i>technik agrobiznesu</i>	7	<i>liceum profilowane na profilu zarządzanie informacją</i>	1
<i>administracja publiczna/europejska</i>	5	<i>liceum profilowane zarządzanie informacją</i>	1
<i>liceum profilowane</i>	4	<i>mechanik, eksploator maszyn i urządzeń rolniczych</i>	1
<i>technikum gastronomiczne</i>	4	<i>technik gastronomii</i>	1
<i>ekonomia</i>	3	<i>technik informatyk</i>	1
<i>finanse i rachunkowość</i>	3	<i>technik mechanik rolnictwa</i>	1

Uprawnienia oraz umiejętności

Odpowiedź	N	Odpowiedź	N
<i>liceum ekonomiczne</i>	3	<i>technik mechanizacji rolnictwa</i>	1
<i>liceum techniczne</i>	3	<i>technik usług fryzjerskich</i>	1
<i>liceum handlowe</i>	3	<i>technikum , studia wyższe techniczne</i>	1
<i>liceum zawodowe</i>	3	<i>technikum budowlane</i>	1
<i>technikum odzieżowe</i>	3	<i>technikum elektryczne</i>	1
<i>zawodowe, sprzedawca</i>	3	<i>technikum handlowe</i>	1
<i>akademia rolnicza</i>	2	<i>technikum mechanizacji rolnictwa</i>	1
<i>policealne</i>	2	<i>technikum ochrony środowiska</i>	1
<i>sprzedawca</i>	2	<i>technikum rolnicze</i>	1
<i>murarz</i>	2	<i>zawodowa o profilu ślusarz</i>	1
<i>technikum hotelarskie</i>	2	<i>zawodowe + kursy</i>	1
<i>budownictwo drogowe</i>	1	<i>zawodowe chemiczne</i>	1
<i>geografia morza</i>	1	<i>zawodowe, mechanik pojazdów samochodowych</i>	1
<i>krawiec</i>	1	<i>liceum zawodowe mechanik pojazdów</i>	1
<i>kucharz</i>	1	<i>mechanik</i>	1
<i>kucharz małej gastronomii</i>	1	<i>mechanik pojazdów zawodowych, informatyk o kierunku zarządzanie informacją</i>	1
<i>medyczne studiów zawodowe</i>	1	<i>mechanik rolnictwa</i>	1
<i>OHP</i>	1	<i>mechanik samochodowy</i>	1
<i>piekarz</i>	1	<i>murarz płytkarz</i>	1
<i>rolnicze</i>	1	<i>technik ekonomista oraz gastronomie</i>	1
<i>samochodowe</i>	1	<i>technik ekonomista, rachunkowość i finanse</i>	1

Zdaniem większości ankietowanych (44,4% ogółu) ich wykształcenie nie odpowiada potrzebom rynku pracy. Co piąty respondent (20,4% ogółu) jest przeciwnego zdania, zaś 35,2% ankietowanych nie potrafi ocenić zgodności wykształcenia z potrzebami rynku pracy. **Respondenci jako przyczynę nieposiadania obecnie pracy najczęściej podawali, brak ofert pracy (34,4% badanych).** Następnie wskazywano na zbyt krótki staż pracy (25,2% ogółu), zbyt niskie wynagrodzenie oraz nieodpowiednie kwalifikacje (po 18,8% ogółu). Mniej niż jedna dziesiąta respondentów jako przyczynę podała: chorobę (9,2% ogółu), naukę (7,6% ogółu) oraz wiek powyżej 50 lat (6,8% ogółu). Ponadto 11,2% wskazało inne przyczyny: opieka nad dziećmi, ciąża, brak ofert pracy dla kobiet, brak wykształcenia, brak znajomości, wiek. Omawiane dane prezentuje rysunek nr 25.

Rysunek 25. Przyczyny nieposiadania pracy.

Bezrobotnych zapytano, w jakim zawodzie lub na jakim stanowisku chcieliby zostać zatrudnieni. Najwięcej osób podało zawód sprzedawcy (20 osób). Następnie dla 13 osób stanowisko pracy nie ma znaczenia. 10 osób chce podjąć pracę jako pracownik fizyczny, 9 osób jako pracownik administracji lub pracownik biurowy, a 8 ankietowanych na stanowisku magazyniera. Również 8 osób chce pracować na stanowisku kierowcy, w tym trzy osoby sprecyzowały kategorie prawa jazdy: kierowca kat. C+E, kierowca kat. B oraz kierowca kat. B, B+E, C, C+E. Siedmioro respondentów planuje poszukiwanie pracy na stanowisku spawacza. Po sześć osób poszukuje pracy w budownictwie oraz na stanowisku kucharza, a 5 osób jako ślusarz. Częstości wskazań odnośnie preferencji zawodowych, w pozostałych przypadkach, nie przekraczają 4 osób. Ponadto 95 osób nie miało zdania na ten temat. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia tabela nr 23.

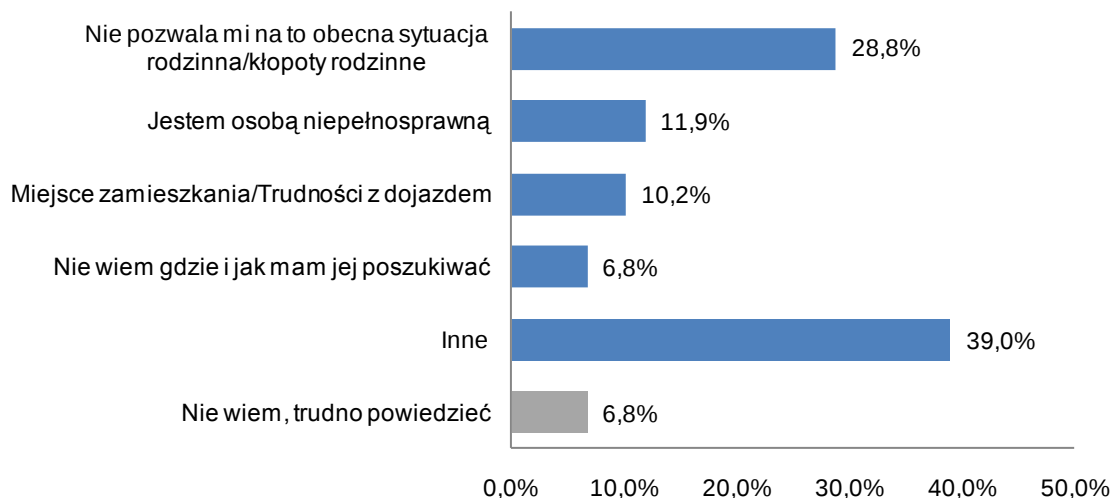
Tabela 23. Zawody, w których osoby bezrobotne chciałyby zostać zatrudnione.

Zawody			
Odpowiedź	N	Odpowiedź	N
sprzedawca	20	kelner	1
obojętne/bez znaczenia	13	kierowca C+E	1
pracownik fizyczny	10	kierowca kat. B	1
administracja/praca biurowa	9	kierowca kat. B, B+E, C, C+E	1
magazynier	8	kurier	1
spawacz	7	logistyk	1
budownictwo	6	malarz mistrz	1
kucharz	6	mechanik	1
kierowca	5	mechanik samochodowy	1

Zawody			
Odpowiedź	N	Odpowiedź	N
ślusarz	5	na razie nie chcę pracować	1
dobrze płatną	4	nauczycielka	1
doradca klienta	4	obsługa biura turystycznego	1
fryzjer	4	ochrona	1
murarz	4	ogrodnik	1
praca biurowa	4	operator	1
księgowa	3	operator koparki	1
pracownik produkcji	3	operator koparko-ładowarki	1
sekretarka	3	operator maszyn	1
kosmetyczka	2	opiekun osoby starszej	1
krawcowa	2	opiekunka	1
pracownik banku	2	pakowacz lub elektryk	1
przedstawiciel handlowy	2	policjant	1
repcjonistka	2	pomocnik rolnika za granicą	1
referent	2	sprzątaczką	1
własna działalność gospodarcza	2	szwaczka	1
brukarz	1	technolog produkcji	1
chcę kontynuować naukę	1	w zawodzie zgodnym z kierunkiem studiów	1
cukiernik	1	w gastronomi	1
grafik komputerowy	1	zakład drzewny	1

Obecnie **przeważająca grupa bezrobotnych (76,4% ogółu badanych) aktywnie poszukuje pracy**. Osoby, które nie są zainteresowane podjęciem pracy (łącznie 59 osób) zapytano o przyczyny nieposzukiwania przez nie zatrudnienia. Do najczęściej wskazywanych czynników należą obecna sytuacja rodzinna – blisko 29% respondentów. Następnie ponad jedna dziesiąta grupy jako przyczynę podała swoją niepełnosprawność, a nieco mniej (10,2% grupy) miejsce zamieszkania i trudności z dojazdem. Blisko 7% respondentów nie wiem gdzie i jak poszukiwać pracę. Ponadto, także 39,0% grupy podało inne przyczyny: nauka, opieka nad dzieckiem, ciąża, wyjazd oraz brak chęci/ motywacji do poszukiwania pracy. 4 osoby (6,8% grupy) nie potrafiło podać przyczyny nieposzukiwania pracy. Dane ilustruje rysunek nr 26.

Rysunek 26. Przyczyny nieposzukiwania pracy.

Często rozpoczęcie nowej pracy wiąże się między innymi: z koniecznością przekwalifikowania się, podjęciem działalności gospodarczej, dalekim dojazdem do nowego miejsca pracy lub nawet przeprowadzką, czy wyjazdem za granicę. Przeprowadzone wśród osób bezrobotnych badanie, pozwala również ocenić, która z podanych zmian mogłaby wpłynąć na możliwość znalezienia zatrudnienia. **W opinii 36,0% ankietowanych osób, na możliwość zatrudnienia może wpłynąć przekwalifikowanie się lub podniesienie poziomu wykształcenia. W następnej kolejności w podjęciu pracy może pomóc wyjazd za granicę (30,0% ogółu), podjęcie pracy w miejscowości oddalonej od stałego miejsca zamieszkania (27,2% wskazań) oraz zmiana miejsca zamieszkania (21,2% ogółu).** Mniejsza część grupy badanych wskazała na zapewnienie opieki nad dzieckiem (16,0% ogółu), a 8,4% respondentów podało refundację kosztów dojazdu lub ulgi dla pracodawców z tytułu zatrudnienia nowych pracowników (6,8% grupy). Dwóch respondentów wskazało inne czynniki mogące wpłynąć na zatrudnienie takie jak zmiana systemu gospodarczego. Około 8% ankietowanych uważa, że żaden z podanych czynników nie wpłynie na znalezienie pracy. Opisane dane prezentuje rysunek nr 27.

Rysunek 27. Czynniki mogące wpłynąć na możliwość zatrudnienia.

X. Potrzeby szkoleniowe i edukacyjne bezrobotnych

Nabycie nowych kwalifikacji i umiejętności lub ich uzupełnienie jest możliwe poprzez dodatkowe szkolenia i kursy, które nie tylko pozwalają na uzupełnienie posiadanych już umiejętności, ale również na zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych. W celu określenia potrzeb edukacyjnych osób bezrobotnych zamieszkujących powiat strzelecko-drezdenecki, poproszono je o wskazanie form wsparcia, ze strony Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich, którymi są zainteresowani. **Wśród ogółu bezrobotnych, zdecydowana większość osób chciałaby uzyskać zatrudnienie za pośrednictwem Urzędu Pracy** (45,2% ogółu). Następnie blisko 32% ankietowanych wyraża zainteresowanie kursami lub szkoleniami, około 24% ogółu osób jest zainteresowanych wsparciem w postaci staży. Ponad jedna dziesiąta badanych chciałaby otrzymać pomoc w postaci świadczeń – zasiłki, dodatki aktywizacyjne. Natomiast, blisko 9% ogółu, oczekuje pomocy w prowadzeniu lub założeniu własnej działalności gospodarczej. Najmniejsza część grupy wyraża zainteresowanie poradnictwem zawodowym (5,2% ogółu), studiami podyplomowymi (4,8% ogółu) oraz stypendium w okresie kontynuowania nauki (4,4% ogółu). Dodatkowo około 2% badanych wskazało inną formę pomocy, jaką chciałaby uzyskać w Urzędzie Pracy podając ukończenie lepszej szkoły.

Następnie przeanalizowano zainteresowanie respondentów stażami i szkoleniami/kursami pod względem wieku tych osób. Najczęściej stażami są zainteresowani respondenci w wieku 18-24 lat (25 osób). Następnie osoby między 25 a 34 rokiem życia (18 osób), 7 osób w wieku 35-44 lat, 8 osób w wieku 45-54 lat oraz jedna osoba między 55 a 59 rokiem życia. Wśród ankietowanych, którzy wyrażają chęć uczestnictwa w szkoleniach i kursach również przeważają osoby w wieku 18-24 lat oraz 25-34 lat (odpowiednio 32 oraz 26 osób). Następnie zainteresowanie szkoleniami wyrażały osoby między 35 a 44 rokiem życia (12 osób), w przedziale wiekowym 45-54 lat (6 osób) oraz trzy osoby w wieku 55-59 lat.

Rysunek 28. Zainteresowanie formami wsparcia oferowanymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich.

W ciągu ostatnich 12 miesięcy, w jakimkolwiek szkoleniu organizowanym przez Urząd Pracy, uczestniczyło jedynie 13,6% ogółu ankietowanych (34 osoby). Osoby, które nie uczestniczyły, w ciągu ostatniego roku, w żadnym szkoleniu zapytano o powód. Najczęściej respondenci motywowali brak uczestnictwa w szkoleniach, w ostatnim roku, nieposiadaniem statusu osoby bezrobotnej w tym czasie. Następnie wskazywano na opiekę nad dzieckiem, brak informacji o możliwości odbycia kursu/szkolenia, brak miejsc lub dofinansowania, pobyt za granicą lub ze względu na sytuację rodzinną.

Respondentów, którzy w ciągu ostatniego roku uczestniczyli w szkoleniach, poproszono o podanie szkolenia oraz wskazanie pozyskanych umiejętności bądź zawodu. 6 osób uczestniczyło w szkoleniu na opiekuna osób starszych, po 4 osoby uczestniczyły w szkoleniach kasy fiskalnej oraz kursach aktywizacyjnych organizowanych w ramach poradnictwa zawodowego. Następnie po 3 osoby uczestniczyły w szkoleniach: kurs prawa jazdy (w tym jedna osoba zdobyła prawo jazdy kat. C oraz C+E), spawacza (pojedynczy osoby uczestniczyły w szkoleniu spawacza mag 135 oraz kursie spawania mag pig z czytaniem rysunku technicznego). Dwie osoby brały udział w szkoleniu kadry i płace. Pozostałe kursy wskazywały pojedyncze osoby: kurs AutoCad 2d, kurs florystyki, metody nowoczesnego sprzątania, operator koparko-ładowarki, specjalista do funduszy unii europejskiej, stylizacja paznokci. Poproszono również respondentów o podanie umiejętności, które nabyli dzięki szkoleniom. Udzielone odpowiedzi pokrywały się ze wskazanym szkoleniem lub kursem. **Spośród ankietowanych, którzy uczestniczyli w szkoleniach, w przypadku 25 osób (73,5% grupy) udział w szkoleniu niczego nie zmienił** - w dalszym ciągu pozostają bez pracy. Około 18% grupy podjęło zatrudnienie zgodne z kierunkiem szkolenia. 2 osoby podjęły pracę niezgodną z kierunkiem szkolenia, a jedna osoba rozpoczęła prowadzenie własnej działalności gospodarczej.

Większość ogółu bezrobotnych biorących udział, w okresie ostatnich 12 miesięcy, w szkoleniach ocenia je pozytywnie - oceny „Zdecydowanie dobrze” oraz „Raczej dobrze” wskazało odpowiednio 23,5% grupy oraz 29,4% grupy. Raczej źle odbyte szkolenia oceniły dwie osoby, nikt nie udzielił odpowiedzi zdecydowanie źle. Natomiast 41,2% grupy nie potrafiło dokonać jednoznacznej oceny szkolenia, w którym uczestniczyli.

Nieco ponad 39% ogółu respondentów jest zainteresowana udziałem w szkoleniach, organizowanych przez Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich, w okresie najbliższych 12 miesięcy. Około 18% ankietowanych nie jest zainteresowanych uczestnictwem w szkoleniach jako przyczynę podając wiek, stan zdrowia, ciężę, opiekę nad dzieckiem, chęć podjęcia pracy. Część respondentów (43,2% grupy), nie potrafi jednoznacznie odpowiedzieć, czy są zainteresowani uczestnictwem w szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy w okresie najbliższych 12 miesięcy.

Osoby, które są zainteresowane uczestnictwem w szkoleniach, w okresie najbliższego roku, poproszono o podanie zawodu i umiejętności, które chcieliby uzyskać poprzez te szkolenie. **Wśród osób, które podały konkretny zawód w jakim chciałyby być szkolone najczęściej pojawiał się zawód księgowej (6 wskazań).** Również 6 osób chciałoby uczestniczyć w szkoleniach dotyczących dziedzi-

ny kadr i płac. Po 5 osób chce uczestniczyć w szkoleniach: kosmetyczki, języka angielskiego oraz spawacza. Ponadto 4 osoby nie mają sprecyzowanej tematyki kursu - *obojętnie jaki kurs*. Po 3 osoby wskazały szkolenia: sprzedawcy, kierowcy (tylko jedna osoba wskazała kategorię C+E), pracownika biurowego i przedstawiciela handlowego. Po dwie osoby chcą uczestniczyć w szkoleniach sprzedawcy oraz obsługi komputera. Pozostałe odpowiedzi to pojedyncze wskazania. Szczegółowy rozkład podanych zawodów przedstawia tabela nr 24.

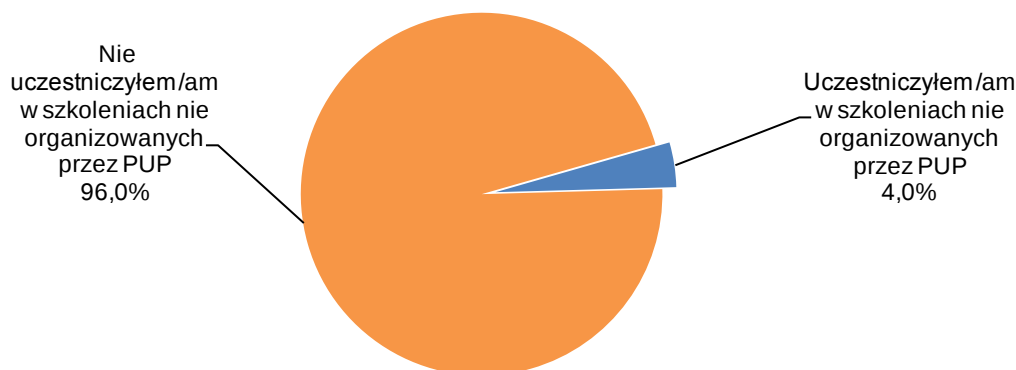
Tabela 24. Zawody jakie bezrobotni chcieliby pozyskać poprzez uczestnictwo w szkoleniach.

Zawód	Liczba wskazań	Zawód	Liczba wskazań
<i>księgowa</i>	6	<i>mechanizator</i>	1
<i>kosmetyczka</i>	5	<i>logistyk</i>	1
<i>kurs języka angielskiego</i>	5	<i>malarz</i>	1
<i>spawacz</i>	5	<i>mechanik, ślusarz</i>	1
<i>obojętnie jaki kurs</i>	4	<i>nastawiacz maszyn</i>	1
<i>kadrowa</i>	3	<i>nauka języka</i>	1
<i>kadry i księgowość</i>	3	<i>ochrona mienia</i>	1
<i>sprzedawca</i>	3	<i>ogrodnik</i>	1
<i>kierowca</i>	3	<i>operator wózka widłowego</i>	1
<i>pracownik biurowy/ administracyjny</i>	3	<i>opiekunka</i>	1
<i>przedstawiciel handlowy</i>	3	<i>Kurs na wyższą klasę operatora sprzętu budowlanego</i>	1
<i>kasa fiskalna</i>	2	<i>pomoc w założeniu własnej działalności</i>	1
<i>kurs komputerowy</i>	2	<i>prawo jazdy kat. C+E</i>	1
<i>budownictwo</i>	1	<i>stylista paznokci</i>	1
<i>florysta</i>	1	<i>ślusarz</i>	1
<i>fotograf</i>	1	<i>ślusarz, spawacz</i>	1
<i>kurs koparko-ładowarki</i>	1	<i>fryzjer</i>	1

Osoby zainteresowane wzięciem udziału w szkoleniach poproszono również o podanie liczby dni szkoleniowych, które najbardziej by im odpowiadały. Najczęściej, wśród podanych możliwości, wskazywano czas trwania od 16 do 30 dni (47,8%). Mniej ogółu respondentów wskazywało czas trwania od 1 do 15 dni (20,7%) oraz od 31 do 60 dni (21,7%). Czas trwania szkolenia przekraczający 60 dni, wskazało 9,8% grupy.

Poza szkoleniami organizowanymi przez Powiatowy Urząd Pracy, respondenci mogli uczestniczyć w kursach i szkoleniach organizowanych przez inne instytucje. Zdecydowana większość ankietowanych nie uczestniczyła w szkoleniach przez inne instytucje – 96,0% ogółu. Uczestnictwo w szkoleniach tego typu, w ciągu ostatniego roku deklaruje 4% badanych.

Rysunek 29. Uczestnictwo w szkoleniach w ciągu ostatniego roku, których organizatorem nie był Powiatowy Urząd Pracy.

Spośród bezrobotnych, którzy potrafili wskazać formy wsparcia w których uczestniczyli, do formy wsparcia w postaci stażu zostało skierowanych nieco ponad 18% grupy. W przygotowaniu zawodowym dorosłych uczestniczyło około 3% grupy. Ponadto nieco ponad 3% respondentów deklarowało uczestnictwo w przyuczeniu do pracy dorosłych.¹⁰ Dane prezentuje tabela nr 25.

Tabela 25. Formy wsparcia bezrobotnych.

Forma wsparcia	Uczestniczyłem		Nie uczestniczyłem	
	N	%	N	%
Staż	43	18,3%	192	81,7%
Przygotowanie zawodowe dorosłych	6	2,6%	229	97,4%
Przyuczenie do pracy dorosłych¹¹	8	3,4%	227	96,6%

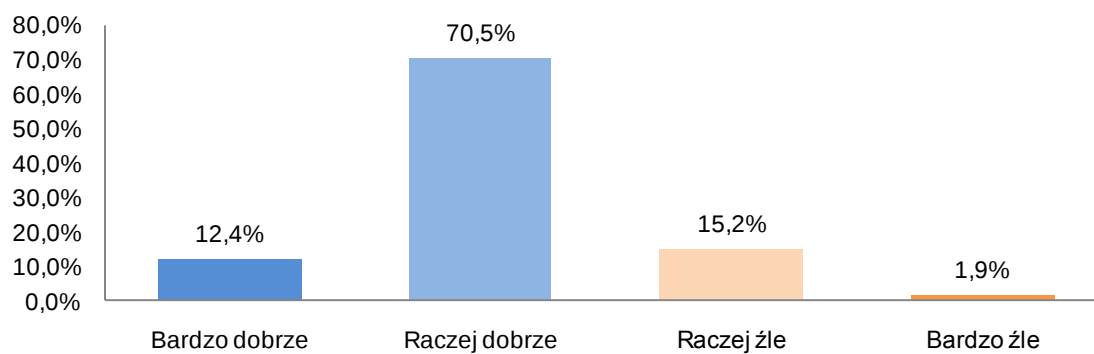
Spośród 71 osób, które oceniły skuteczność wymienionych wyżej form wsparcia, 67,6% grupy w dalszym ciągu pozostaje bez zatrudnienia. W okresie kolejnych 3 miesięcy, pracę u innego pracodawcy znalazła około co dziesiąta osoba (9,9% grupy). Z kolei w przypadku 22,5% grupy pracodawca, u którego odbywano daną formę wsparcia, zaproponował zatrudnienie.

Na koniec poproszono respondentów o ocenę działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Większość bezrobotnych, którzy potrafili ocenić działalność Urzędu Pracy, dokonała pozytywnej oceny - odpowiedzi „Bardzo dobrze” i „Raczej dobrze” udzieliło łącznie blisko 83% respondentów, przeciwnego zdania jest 17,1% tej grupy ankietowanych. Natomiast oceny Urzędu Pracy nie potrafiło dokonać 42,0% ogółu respondentów. Wyniki ilustruje rysunek nr 30.

¹⁰ 15 ankietowanych nie wskazało żadnej z podanych form wsparcia, na które zostało skierowanych przez Urząd Pracy.

¹¹ Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich nie realizował formy wsparcia jaką jest przyuczenie do pracy dorosłych. Wskazania respondentów na tą formę wsparcia mogą wynikać z braku wiedzy/zainteresowania w jakiej formie brali udział.

Rysunek 30. Ocena działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich.¹²

¹² Zestawienia procentowej odpowiedzi dokonano na podstawie grupy respondentów, którzy potrafili dokonać oceny działalności Urzędu Pracy.

XI. Analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla obszaru przedsiębiorczości pod kątem rynku pracy

Analiza SWOT ma wskazać mocne oraz słabe strony badanego obszaru, a także szanse oraz zagrożenia dla jego realizacji. Sama nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów, które kolejno oznaczają:

- Strengths (mocne strony),
- Weaknesses (słabe strony),
- Opportunities (szanse),
- Threats (zagrożenia).

W przypadku Analizy SWOT dla badania strzelecko-drezdeneckiego rynku pracy, jej podstawę stanowi analiza kondycji lokalnej przedsiębiorczości oraz zjawiska bezrobocia wśród mieszkańców powiatu jak również postawy pracodawców i bezrobotnych wobec zatrudnienia, a także wobec form kształcenia podnoszących kwalifikacje oraz jakość oferowanych usług. Analiza SWOT obejmuje identyfikację i klasyfikację czynników wewnętrznych (mocne i słabe strony) i zewnętrznych (szanse i zagrożenia) warunkujących kształt lokalnego rynku pracy. Zderzenie ze sobą mocnych i słabych stron z szansami i zagrożeniami pozwala określić potencjał regionu, a także możliwość osłabienia lub wzmocnienia siły oddziałujących na niego czynników.

Wśród **mocnych stron** regionalnej przedsiębiorczości można wskazać przede wszystkim na przyrost liczby podmiotów gospodarczych, w porównaniu do stanu z końca 2009 roku oraz na dobrze ocenianą przez respondentów kondycję własnego przedsiębiorstwa. Za mocną stronę można uznać także, deklarację około 82% badanych firm, dotyczącą braku planów redukcji liczby pracowników w ciągu najbliższych 12 miesięcy. Mocną stroną powiatu jest również fakt, iż około 65% mieszkańców powiatu znajduje się w wieku produkcyjnym. Ponadto wszystkie osoby bezrobotne uczestniczące w badaniu posiadają uprawnienia zawodowe, zaś 76,4% ogółu badanych aktywnie poszukuje pracy. Zainteresowanie bezrobotnych podjęciem zatrudnienia stanowi duży potencjał dla lokalnego rynku pracy a także szansę dla ograniczenia znacznego zjawiska bezrobocia na terenie powiatu.

Do **słabych stron** powiatu strzelecko-drezdeneckiego możemy zaliczyć znacznie wyższą niż w województwie i kraju, stopę bezrobocia. Dodatkowo w okresie ostatniego roku (II kw. 2010 – II kw. 2011) zaobserwowano wzrost liczby bezrobotnych. Słabą stroną, niekorzystnie wpływającą na zjawisko bezrobocia w powiecie jest stosunkowo duży udział wśród bezrobotnych, osób młodych – do 34 roku życia (49,3% ogółu). Ponadto przeważająca grupa bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz gimnazjalne i niższe. Niskie wykształcenie osób bezrobotnych stanowi problem lokalnego rynku pracy, szczególnie wobec faktu iż 73,5% grupy przedsiębiorców zgłasza brak pracowników o odpowiednich kwalifikacjach a 34,0% ankietowanych brak umiejętności zawodowych. Dodatkowo słabą stroną stanowi fakt, powiat charakteryzuje się wyższym niż w województwie udziałem bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia przez okres przekraczający pół roku - ponad 54% zarejestrowanych w PUP. Blisko 95% ogółu bezrobotnych w powie-

cie stanowią osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym około 70% stanowią osoby nieposiadające wykształcenia średniego a ponad połowę osoby długotrwale bezrobotne. Do słabych stron możemy również zaliczyć fakt, iż większość bezrobotnych jest zdania, że ich wykształcenie nie odpowiada aktualnym potrzebom rynku pracy. Poczucie bezrobotnych o nieodpowiednich kwalifikacjach połączone z długotrwałym bezrobociem, może utrudniać aktywizację osób bezrobotnych.

Analiza SWOT dostarcza także informacji na temat **szans dla lokalnego rynku pracy**. W przypadku strzelecko-drezdeneckiego rynku pracy, za istotną szansę można uznać fakt, iż zdecydowana przewaga przedsiębiorstw (97,0% ogółu) biorących udział w badaniu wskazuje, że nie jest zagrożona likwidacją. Niski procent przedsiębiorstw zagrożonych likwidacją daje szansę na rozwój lokalnej przedsiębiorczości i powstanie nowych miejsc pracy. Szansą dla lokalnego rynku pracy jest również opinia prawie wszystkich przedsiębiorców, że popyt na oferowane przez nich produkty i usługi, w ciągu najbliższego roku, będzie taki sam lub wyższy. Następnie, spośród form wsparcia oferowanych ze strony Urzędu Pracy, stosunkowo duża grupa badanych bezrobotnych (około 39%) wykazała zainteresowanie uczestnictwem w szkoleniach w ciągu najbliższego roku, a 45,2% chce uzyskać zatrudnienie za pośrednictwem Urzędu Pracy.

Z szansami bezpośrednio związane są **zagrożenia**. Niepokojący jest fakt, iż w ciągu najbliższych miesięcy, znaczna część firm nie planuje powiększenia kadry swoich pracowników (prawie 48%) a 35,0% nie potrafi na chwilę obecną ocenić czy konieczne będzie zatrudnienie nowych osób do firm. Planów inwestycyjnych w okresie najbliższych 12 miesięcy nie posiada 3% respondentów, natomiast ponad połowa jeszcze nie wie czy będzie prowadziła inwestycje w tym czasie. Zagrożenie dla lokalnego rynku pracy stanowi fakt, iż stosunkowo duża grupa przedsiębiorców dostrzega problemy ze znalezieniem odpowiedniego pracownika - odpowiedzi „raczej trudno” i „bardzo trudno” znaleźć pracownika udzieliło odpowiednio 31,2% oraz 6,2% grupy. Zagrożeniem dla lokalnego rynku pracy a także dla planów ograniczenia zjawiska bezrobocia jest wzrost liczby bezrobotnych, w skali roku, w każdej z grup bezrobotnych określanych jako będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Zestawienie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla rynku pracy powiatu strzelecko-drezdeneckiego prezentuje tabela nr 26.

Tabela 26. Analiza SWOT dla rynku pracy powiatu strzelecko-drezdeneckiego.

Mocne strony:	Słabe strony:
▪ Około 65% mieszkańców powiatu znajduje się w wieku produkcyjnym. ▪ Wzrost liczby podmiotów gospodarczych na przestrzeni lat 2009-2010 roku. ▪ Przeważająca grupa bezrobotnych (76,4% ogółu badanych) aktywnie poszukuje pracy. ▪ Dobrze oceniona, przez respondentów badania, została kondycja własnego przedsiębiorstwa – na bardzo dobrą	▪ Znaczny udział osób młodych – do 34 roku życia – wśród zarejestrowanych bezrobotnych (49,3% grupy). ▪ Ponad 66% bezrobotnych posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz gimnazjalne i niższe. ▪ Ponad połowa zarejestrowanych bezrobotnych (ponad 54%) pozostaje bez zatrudnienia przez okres przekraczający 6 miesięcy. Ponadto wskaźnik ten jest wyższy niż

i dobrą kondycję firmy wskazało łącznie 93,5% badanych.

- Zdecydowana większość przedsiębiorstw (81,8%), w ciągu najbliższych 12 miesięcy, nie planuje zwalniać pracowników.
- Spośród badanych osób bezrobotnych wszyscy posiadają uprawnienia zawodowe.

w województwie.

- Wzrost liczby bezrobotnych na koniec II kwartału 2011 roku w porównaniu ze stanem z końca II kwartału 2010 roku.
- Blisko 95% bezrobotnych w powiecie kwalifikuje się do grup określanych jako znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, z czego około 70% to osoby bez wykształcenia średniego, a 54,3% to osoby długotrwale bezrobotne.
- Relatywnie wysoki odsetek badanych bezrobotnych jest zdania, że ich wykształcenie nie odpowiada potrzebom rynku pracy (44,4%).
- Znacznie wyższy niż w województwie i kraju poziom stopy bezrobocia (odpowiednio o 9,2 pkt. oraz 12,1 pkt. procentowych).

Szanse:

- Zdecydowana przewaga przedsiębiorstw (97,0% ogółu), biorących udział w badaniu, wskazuje, że nie jest zagrożona likwidacją.
- Wśród ogółu bezrobotnych, najliczniejsza grupa osób chciałaby uzyskać zatrudnienie za pośrednictwem Urzędu Pracy (45,2% ogółu).
- Prawie 92% przedsiębiorców uważa, że popyt na oferowane przez nich produkty i usługi, w ciągu najbliższego roku, będzie taki sam lub wyższy.
- Ponad jedna trzecia (około 39%) bezrobotnych jest zainteresowana udziałem w szkoleniach, organizowanych przez Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich, w okresie najbliższych 12 miesięcy.

Zagrożenia:

- Większość pracodawców nie planuje poszukiwania pracowników w okresie najbliższych miesięcy (prawie 48% grupy), a mniejsza grupa nie potrafi tego na chwilę obecną ocenić (35,0%).
- Zdecydowana większość badanych pracodawców nie planuje lub nie wie czy będzie prowadziła inwestycje w najbliższych 12 miesiącach (odpowiednio 3,0% oraz 53,0% ogółu odpowiedzi).
- Około 44% przedsiębiorców, którzy ocenili dostępność pracowników na rynku pracy, dostrzega problemy ze znalezieniem odpowiedniego pracownika – odpowiedzi „raczej trudno” i „bardzo trudno” udzieliło odpowiednio 31,2% oraz 6,2% grupy.
- Wzrost liczby bezrobotnych, w skali roku, w każdej z grup bezrobotnych określanych jako będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Podsumowanie

Ostatni rozdział niniejszego raportu stanowi podsumowanie wyników, mające na celu streszczenie najważniejszych wniosków i rekomendacji sformułowanych na podstawie wykonanych badań. Projekt badawczy swoim zasięgiem objął obszar działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich tj. powiat strzelecko-drezdenecki. Liczba mieszkańców powiatu strzelecko-drezdeneckiego, wyniosła na koniec 2010 roku 49 757 osób, w tym ponad połowę (50,9%) stanowiły kobiety. **Pod koniec II kwartału 2011 roku w powiecie strzelecko-drezdeneckim zarejestrowanych było 4 172 osób bezrobotnych, a stopa bezrobocia w powiecie (stan na czerwiec 2011r.) wyniosła 23,9%.** Udział kobiet w grupie bezrobotnych wyniósł 54,1%.

Pod koniec 2010 roku, w rejestrze REGON zarejestrowanych było 4 494 podmiotów gospodarczych (głównie mikro i małe) z powiatu strzelecko-drezdeneckiego, z czego 97,0% podmiotów należy do sektora prywatnego. **Największa liczba podmiotów gospodarczych przypada na gminę miejsko-wiejską Drezdenko i przewyższa liczbę podmiotów w pozostałych gminach powiatu. Głównym obszarem działalności w powiecie jest handel.**

W badaniu przedsiębiorców udział wzięło łącznie 200 przedstawicieli firm z powiatu strzelecko-drezdeneckiego. Respondenci, którzy uczestniczyli w badaniu ankietowym dla przedsiębiorstw wywodzili się z kadry zarządzającej lub też spośród pracowników oddelegowanych przez kierownictwo do realizacji wywiadu.

Kondycja przedsiębiorstw na badanym obszarze najczęściej oceniona została jako dobra (74,5%), a blisko co piąte przedsiębiorstwo wskazało na bardzo dobry poziom funkcjonowania firmy. W celu zbadania potencjału inwestycyjnego firm funkcjonujących w powiecie strzelecko-drezdeneckim, pracodawców zapytano najpierw o to, jak ich zdaniem będzie kształtował się popyt na produkty i usługi oferowane przez firmę. Prawie 62% ankietowanych wskazało, że popyt ten będzie co najmniej taki sam jak teraz, a 30% uważa że będzie wzrastał. Niezbyt wysoki jest natomiast wskaźnik przedsiębiorstw planujących w ciągu najbliższego roku działania inwestycyjne, co z pewnością jest niekorzystnym czynnikiem, ponieważ ze wzrostem planów inwestycyjnych może wzrastać poziom zatrudnienia. **Plany inwestycyjne na najbliższe 12 miesięcy posiada jedynie 3,0% firm.** Zdecydowana większość badanych pracodawców nie planuje lub nie wie czy będzie prowadziła inwestycje w najbliższych 12 miesiącach. Podjęcie działań inwestycyjnych, zdaniem dwóch trzecich badanych firm planujących rozwój inwestycji, wpłynie na wzrost zatrudnienia w przedsiębiorstwie. Jednak ze względu na to, iż odsetek firm planujących inwestycje jest niewielki również poziom zatrudnienia w najbliższym czasie może nie wzrosnąć.

Pozytywnym aspektem przedsiębiorczości w powiecie strzelecko-drezdeneckim jest z pewnością bardzo niski odsetek firm zagrożonych likwidacją. **Zdecydowana większość - 97,0% badanych podmiotów – nie wskazuje jakoby firmie miała grozić likwidacja.**

W okresie ostatnich 12 miesięcy trzy czwarte badanych przedsiębiorstw nie przyjmowało nowych pracowników. Pracodawcy, którzy poszukiwali pracowników w ostatnim czasie najczęściej przyjmowali pojedyncze osoby (25 firm), po 2 pracowników przyjęło 13 firm, **trzech pracowników – 5 firm, a 3 firmy przyjęły po 5 pracowników.** W chwili okresie ostatnich 12 miesięcy największe zapotrzebowanie było na:

- Sprzedawcę (10 wskazań),
- Pracownika fizycznego (7 wskazań),
- Kierowcę (6 wskazań),

W odniesieniu do zwolnień w okresie ostatnich dwunastu miesięcy, zdecydowana większość pracodawców nie dokonywała redukcji kadry pracowniczej (niemal 90% ankietowanych). Pracodawcy, którzy zwalniali pracowników najczęściej jako przyczynę podawali zwolnienia pracowników na własną prośbę (60,0% wskazań) i w związku ze zmianami w zakładzie pracy (35,0% wskazań). Przy czym prawie 70% badanych przedsiębiorstw zadeklarowało, że podczas podejmowania decyzji o zwolnieniu nie brało pod uwagę stanowiska pracy ani zawodu pracownika.

W okresie najbliższego roku zatrudnienie nowych pracowników deklaruje jedynie 17% przedsiębiorców. Brak poszukiwania nowych pracowników w najbliższym roku zapowiedziało 48,0% respondentów. Szczególnie poszukiwani będą pracownicy na stanowiska:

- Sprzedawca (7 wskazań),
- Kierowca (5 wskazań),
- Kucharz (2 wskazania),
- Pielęgniarka (2 wskazania),
- Florysta (2 wskazania),

Do najbardziej pożądanых cech pracowników na lokalnym rynku pracy należą przede wszystkim doświadczenie zawodowe (69,0% odpowiedzi), kwalifikacje (64,0% wskazań), staż pracy (26,5% ogółu odpowiedzi), wykształcenie (18,0%) oraz cechy osobowości (12,5%). Najczęstszą przyczyną poszukiwania nowych pracowników jest brak pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i umiejętnościach (73,5% odpowiedzi), a następnie wzrost sprzedaży (14,7% odpowiedzi). Natomiast głównymi barierami utrudniającymi znalezienie pracownika są: brak doświadczenia zawodowego (45,5% odpowiedzi), brak odpowiednich umiejętności zawodowych (34,0% odpowiedzi), niechęć osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia (20,4%).

Współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w ciągu ostatnich 12 miesięcy podjęło około 17% ankietowanych firm. Ponadto wśród przedsiębiorstw, które zgłosiły wolne miejsca prac w Urzędzie, prawie 86% zgłosiło tylko jedno miejsce. Dodatkowo 78,6% przedsiębiorców wyraziło zadowolenie z zatrudnionych pracowników za pośrednictwem Urzędu Pracy.

W dalszej części badania przedsiębiorcy z terenu powiatu dokonali oceny działalności Powiatowego Urzędu Pracy. Spośród osób, które potrafiły ocenić działalność Powiatowego Urzędu Pracy, 26,0% respondentów wypowiedziało się w pozytywnie, w tym 24,3% dokonało oceny „Raczej dobrej”. Jedynie 4 respondentów oceniło działalność Urzędu negatywnie, udzielając odpowiedzi „Raczej źle”. Natomiast 71,8% nie potrafiło jednoznacznie ocenić jego działalności.

Następnie sprawdzono jakimi formami wsparcia, pracodawcy są zainteresowani najbardziej. Największa ilość podmiotów zainteresowana jest współpracą w formie stażu. Warto zwrócić uwagę, że również osoby bezrobotne w badaniu często wyrażają chęć uczestnictwa w stażach – blisko jedna czwarta badanych. Znacznie mniejsze zainteresowanie wśród pracodawców wyrażono wyposażeniem i doposażeniem stanowisk pracy, szkoleniami zawodowymi, pośrednictwem pracy, pracami interwencyjnymi. W dalszej części badania poproszono pracodawców o ocenę form wsparcia oferowanych przez Urząd Pracy pod kątem ich atrakcyjności i przydatności z punktu widzenia pracodawcy. Najwyżej oceniono przydatność i atrakcyjność wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy oraz szkoleń zawodowych (średnie oceny przekroczyły 5, gdzie 1 oznacza najmniej atrakcyjną formę współpracy zaś 5 najbardziej atrakcyjną). Natomiast najniżej oceniono przydatność prac interwencyjnych i robót publicznych (średnie oceny wyniosły 3,4 oraz 3,3).

W końcowej części badania sprawdzono zainteresowanie pracodawców skierowaniem pracowników na szkolenia organizowane przez Urząd Pracy. Większość pracodawców nie korzysta ze szkoleń organizowanych przez Urząd Pracy, również większość pracodawców nie planuje skierowania pracowników na szkolenia w okresie najbliższych 12 miesięcy. Spośród ankietowanych, którzy są zainteresowani skierowaniem pracowników na szkolenia w przyszłości (13,7% wskazanych odpowiedzi) większość planuje szkolenie pracowników w kierunkach: skutecznej sprzedaży, sprzedaży wysyłkowej, kucharza, cieśli, kelnera, krawca, księgowości, operatora sprzętu ciężkiego, blacharza, mechatronika samochodowego, operatora wózków widłowych, obsługi frezarki, kierowców samochodów ciężarowych oraz szkolenia związane z produkcją.

Na koniec poproszono pracodawców o wskazanie form wsparcia, które dodatkowo wpłyną na aktywizację osób bezrobotnych. Połowa ankietowanych jest zdania, że czynnikiem podnoszącym stopień aktywizacji bezrobotnych są ulgi dla pracodawców z tytułu zatrudnienia nowego pracownika. Mniej pracodawców wskazało na możliwość podjęcia pracy w miejscowości oddalonej od miejsca zamieszkania, refundację kosztów dojazdu, zapewnienie opieki nad dzieckiem, przekwalifikowanie się lub podniesienie poziomu wykształcenia. Co dziesiąty ankietowany wskazał na promocję elastycznych form zatrudnienia. Należy zauważyć, że odpowiedzi pracodawców pokrywają się z opiniami bezrobotnych w tej kwestii.

W badaniu bezrobotnych wzięło udział łącznie 250 osób. Respondenci biorący udział w badaniu, w większości nie ukończyli 35 roku życia i posiadają wykształcenie: zasadnicze zawodowe (32,0% ogółu), średnie ogólnokształcące (21,6% ogółu), podstawowe/gimnazjalne (20,4% ogółu), średnie

zawodowe/policealne (17,2% ogółu) oraz wyższe (8,8% ogółu). Łącznie **około 87,0% ogółu bezrobotnych należy do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy**. Przy czym blisko jedna trzecia bezrobotnych (31,7% grupy) nie ukończyła 25 roku życia, około 29% grupy to osoby bez wykształcenia średniego, a co piąty bezrobotny należący do grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy to osoba długotrwale bezrobotna. Po 16% stanowią kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia oraz osoby bezrobotne bez doświadczenia zawodowego. Ponadto, wśród bezrobotnych, najliczniejszą grupę stanowią osoby, które dotychczas najdłużej pracowały na stanowisku sprzedawcy (27 osób), w następnej kolejności wskazywano zawody:

- Pracownik fizyczny (11 osób),
- pracownik produkcji (9 osób),
- przedstawiciel handlowy (7 osób),
- murarz (po 6 osób),

W pozostałych zawodach, częstość wskazań nie przekroczyła liczby 4.

Ponad połowa respondentów (64,0%) pracowała przez okres do 5 lat, w tym 36,8% podawało przedział czasowy od 1 roku do 5 lat. Prawie jedna piąta ankietowanych (18,0%) wskazała na staż pracy od 5 do 20 lat, w tym 11,2% ogółu od 10 do 20 lat. Udział osób w przypadku, których staż pracy przekracza 20 lat wynosi niewiele ponad 7%. Co dziesiąty ankietowany (10,8%) nie posiada stażu pracy, podczas gdy ponad połowa badanych przedsiębiorców ceni sobie u pracownika doświadczenie zawodowe. Odnosząc się do czasu pozostawania bez pracy, nieco ponad 45 ogółu bezrobotnych uczestniczących w badaniu, pozostaje bez zatrudnienia przez okres przekraczający sześć miesięcy, okres czasu nieprzekraczający pół roku wskazało 39,2% ankietowanych .

Jednym z celów badania, było określenie postawy osób bezrobotnych wobec zatrudnienia oraz powodów, dla których osoby bezrobotne nie mogą znaleźć zatrudnienia. **Wszystkie osoby bezrobotne posiadają uprawnienia zawodowe**. Jednak co piąta osoba bezrobotna uczestnicząca w badaniu posiada wykształcenie gimnazjalne lub niższe, co może oznaczać że uprawnienia zawodowe nabyła poprzez dodatkowe kursy, szkolenia. **Jako przyczynę nie posiadania obecnie pracy, najczęściej podawano brak ofert na rynku pracy (34,4% grupy), następnie wskazywano na: zbyt krótki staż pracy (25,2%), zbyt niskie wynagrodzenie oraz nieodpowiednie kwalifikacje (18,8%)**. Ponadto zdaniem 44,4% ankietowanych ich wykształcenie nie odpowiada potrzebom rynku pracy, zaś 35,2% nie potrafi tego ocenić. Dodatkowo większość badanych pracodawców zauważa trudność w znalezieniu odpowiedniego pracownika. Wśród przyczyn pracodawcy podają brak odpowiednich kwalifikacji kandydatów oraz motywacji do pracy. Takie opinie respondentów mogą wskazywać na niedopasowanie wykształcenia do potrzeb aktualnych potrzeb rynku pracy.

Wobec faktu, iż znaczna część badanych bezrobotnych jest zdania, że ich wykształcenie nie odpowiada potrzebom rynku pracy oraz na możliwość zatrudnienia może wpłynąć przekwalifikowanie się, obserwuje się potrzebę objęcia osób bezrobotnych wsparciem ze strony doradców zawodowych oraz

zajęciami aktywizacyjnymi w ramach Klubu Pracy. Ta forma wsparcia może mieć również istotne znaczenie dla bezrobotnych w powiecie, ze względu na stosunkowo wysoki poziom bezrobocia długotrwałego.

Obecnie, przeważająca grupa bezrobotnych (76,4% ogółu badanych) aktywnie poszukuje pracy. Osoby bezrobotne zapytane o stanowisko/zawód w jakim chciałyby pracować, najczęściej wskazywały stanowisko: sprzedawcy, pracownika fizycznego, pracownika administracji lub pracownika biurowego, magazyniera, spawacza, budowlanca, kucharza kierowcy. Warto zwrócić uwagę iż pracodawcy w okresie ostatniego roku najczęściej poszukiwali pracowników fizycznych oraz sprzedawców, przy czym na stanowisko sprzedawcy planuje się zatrudnienia również w najbliższych 12 miesiącach. Natomiast wśród osób, które obecnie nie są zainteresowane podjęciem zatrudnienia, najczęściej jako powód podawano: posiadany stopień niepełnosprawności, sytuację rodzinną, miejsce zamieszkania / trudności z dojazdem.

Przeprowadzone wśród osób bezrobotnych badanie, pozwala również ocenić, która z podanych zmian mogłaby wpłynąć na możliwość znalezienia zatrudnienia. W opinii ponad 36,0% ankietowanych, na możliwość zatrudnienia może wpłynąć przekwalifikowanie się. Następnie wyjazd do pracy za granicę (30,0% wskazań), podjęcie pracy w miejscowości oddalonej od miejsca zamieszkania (27,2% wskazań) oraz zmiana miejsca zamieszkania (21,1% ogółu).

Zainteresowanie uczestnictwem w szkoleniach organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich wyraża ponad 39% ankietowanych, a nieco ponad 43% nie potrafi jednoznacznie odpowiedzieć, czy są zainteresowani uczestnictwem w szkoleniach. Zgodnie z wynikami przedstawionymi powyżej również pracodawcy wykazują niewielkie zainteresowanie szkoleniami. Taka postawa zarówno bezrobotnych jak i pracodawców może wskazywać na konieczność zwiększonych działań zachęcających obie grupy do formy wsparcia jaką są szkolenia. W opinii badanych bezrobotnych najlepiej, gdyby czas trwania takiego szkolenia wyniósł od 16 do 30 dni (47,8% ogółu odpowiedzi). **Respondenci, poproszeni o wskazanie zawodów i umiejętności, jakie chcieliby pozyskać poprzez szkolenia, wymieniali szkolenia w zawodzie: księgowej, kosmetyczki, spawacza, kadrowej, sprzedawcy, pracownika biurowego, przedstawiciela handlowego.** Ponadto wymieniono kurs języka angielskiego a 4 osobom jest obojętne, na który kurs zostaną skierowane. Porównując zapotrzebowanie szkoleniowe pracodawców i bezrobotnych zauważam, że pokrywa się ono w kwestii szkoleń dotyczących szeroko pojętej sprzedaży oraz księgowości.

Dotychczas w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe, organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy, uczestniczyło jedynie 13,6% ogółu bezrobotnych. Stosunkowo nieduży jest również odsetek ankietowanych bezrobotnych zainteresowanych szkoleniami w okresie najbliższego roku. **Spośród ankietowanych, którzy uczestniczyli w szkoleniach, w przypadku 25 osób (73,5% grupy) udział w szkoleniu niczego nie zmienił** - w dalszym ciągu pozostają bez pracy. Ponadto niewiele osób uczestniczyło w szkoleniach organizowanych przez inne jednostki niż Urząd Pracy (brak uczestnictwa w kurach, szkoleniach deklaruje 96,0% ankietowanych). Wśród podawanych, ukończo-

nych kursów i szkoleń organizowanych przez PUP, wymieniano między innymi: opiekun osoby starszej, kurs prawa jazdy, kurs spawacza oraz kurs kasy fiskalnej. Umiejętności pozyskane podczas szkoleń są ściśle związane z ich tematyką i zawodem, którego dotyczyły. Ponadto ankietowani wśród kursów i szkoleń wymieniali zajęcia aktywizacyjne realizowane w ramach poradnictwa zawodowego. Spośród ankietowanych, którzy uczestniczyli w szkoleniach, w przypadku 25 osób (73,5% grupy) udział w szkoleniu niczego nie zmienił - w dalszym ciągu pozostają bez pracy. W przyszłości, ankietowani zainteresowani szkoleniami chcieliby podjąć szkolenia w kierunku: księgowości, kadr i płac, kosmetyczki, języka angielskiego, spawacza, sprzedawcy, kierowcy, pracownika biurowego, przedstawiciela handlowego.

Szkolenia i kursy jakie podejmowali badani bezrobotni w okresie ostatniego roku częściowo pokrywały się ze stanowiskami na jakie podejmowano zatrudnienia w badanych firmach. Dotyczy to przede wszystkim zawodu kierowcy oraz sprzedawcy.

Uczestnictwo we wsparciu w formie stażu z Urzędu Pracy, deklaruje nieco ponad 18% bezrobotnych, którzy potwierdzili uczestnictwo we wskazanych formach wsparcia. 2,6% badanych, brało udział w przygotowaniu zawodowym dorosłych a 3,4% zadeklarowało uczestnictwo na przyuczenie do pracy dorosłych. Jednak należy podkreślić, że Powiatowy Urząd Pracy nie organizował w ostatnim czasie przyuczenia do pracy dorosłych, w związku z czym udzielone odpowiedzi mogą wskazywać na brak zorientowania respondentów dokładnie w jakiej formie wsparcia, w której brali udział. Spośród osób, które oceniły wymienione wyżej formy wsparcia, blisko 68% grupy w dalszym ciągu pozostaje bez zatrudnienia. W okresie kolejnych 3 miesięcy, pracę u innego pracodawcy znalazła około co dziesiąta osoba (9,9% grupy). Z kolei w przypadku 22,5% grupy, pracodawca, u którego odbywano daną formę wsparcia, zaproponował zatrudnienie.

Osoby bezrobotne, które potrafiły ocenić działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich, oceniły ją pozytywnie. Odpowiedzi „Bardzo dobrze” i „Raczej dobrze” udzieliło łącznie około 83% respondentów, przeciwnego zdania jest 17,1% grupy. Natomiast oceny Urzędu Pracy nie potrafiło dokonać 42,0% ogółu respondentów.

Wnioski i rekomendacje

Tabela 27. Wnioski i rekomendacje.

Lp.	Wnioski	Rekomendacje	Działania
1.	66,4% osób pozostających w rejestrze bezrobotnych w powiecie strzelecko-drezdeneckim posiada niskie wykształcenie (zasadnicze zawodowe lub niższe). 31,6% ankietowanych bezrobotnych wyraża zainteresowanie kursami lub szkoleniami; badani wskazywali szkolenia w kierunkach: księgowości, kadr i płac, kosmetyczki, języka angielskiego, spawacza, sprzedawcy, kierowcy, pracownika biurowego, przedstawiciela handlowego. - Największy deficyt pracowników występował w zawodach: monter wyrobów z drewna i tapicer. 41,3% badanych przedsiębiorstw jako powód odrzucenia kandydata do pracy podaje nieodpowiednie kwalifikacje.	Intensyfikacja działań zmierzających do podniesienia wykształcenia oraz kwalifikacji bezrobotnych.	- Zwiększenie liczby kursów i szkoleń, w szczególności szkoleń indywidualnych, jako szkoleń o największej efektywności, w kierunkach, na które zainteresowanie wyrazili bezrobotni. - Dostosowanie szkoleń i kursów do aktualnych potrzeb rynku pracy – uwzględnienie zawodów deficytowych na rynku.
2.	- Wśród zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich większość (54,1%) stanowią kobiety. - Wśród zarejestrowanych kobiet najwięcej jest kobiet młodych (do 34 roku życia).	Intensyfikacja prowadzonych działań skierowanych do kobiet, w szczególności kobiet młodych.	- Rozpoznanie potrzeb oraz problemów na jakie napotykają kobiety na rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet do 34 roku życia. - Dopasowanie odpowiednich form pomocy do potrzeb i specyfiki grupy bezrobotnych kobiet, np. kierowanie większej liczby kobiet do realizowanych projektów, prowadzenie działań wspierających młode matki.
3.	Spośród form wsparcia oferowanych przez Urząd Pracy, największa grupa badanych bezrobotnych wykazuje zainte-	Zwiększenie liczby działań mających na celu podjęcie	Organizowanie większej ilości Targów Pracy.

resowanie uzyskaniem zatrudnienia. • Wśród zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie strzelecko-drezdeneckim ponad jedna trzecia (33,4%) posiada krótki staż pracy lub nie posiada go wogóle. • Około 30% badanych firm zainteresowanych jest współpracą w formie stażu. • 25,2% ankietowanych osób zainteresowanych jest podjęciem stażu.	pracy przez zarejestrowane osoby oraz zdobycie przez nie doświadczenia.	• Zachęcanie kadry zarządzającej przedsiębiorstwami z powiatu do współpracy, w celu zwiększenia liczby nowych miejsc pracy czy możliwości odbycia stażu. • Promocja wśród pracodawców dotowanych form zatrudnienia.
4. • Pomimo iż osoby niepełnosprawne stanowią około 7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych to w powiecie występują w tej grupie niekorzystne zjawiska: ○ 11,9% badanej grupy osób jako powód nieposzukiwania pracy podało swoją niepełnosprawność. ○ W ostatnim roku przyrost bezrobotnych niepełnosprawnych wyniósł aż 21,6%.	Aktywizacja osób niepełnosprawnych oraz wsparcie w poszukiwaniu pracy.	• Wspieranie i zachęcanie osób niepełnosprawnych do aktywności w życiu zawodowym. • Informowanie bezrobotnych o instytucjach oraz formach wsparcia możliwych do uzyskania w celu zniwelowania napotykanym problemów. • Zachęcanie przedsiębiorców do zatrudniania niepełnosprawnych poprzez przekazywanie informacji na temat korzyści jakie mogą uzyskać.
5. • Co czwarty zarejestrowany bezrobotny w PUP w Strzelcach Krajeńskich jest długotrwale. • Prawie 55% bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy należy do grupy długotrwale bezrobotnych. • Tylko 1 osoba długotrwale bezrobotna została zatrudniona przez badane firmy, które zadeklarowały zatrudnianie pracowników w ostatnim roku.	Intensyfikacja działań zmierzających do większej aktywności oraz aktualizacji kwalifikacji osób długotrwale bezrobotnych.	• Kierowanie osób długotrwale bezrobotnych do udziału w zajęciach mających na celu motywowanie ich do aktywnego poszukiwania pracy. • Działania zmierzające do aktualizacji kwalifikacji i umiejętności posiadanych przez bezrobotnych.

Spis rysunków

Rysunek 1. Rozkład ludności w poszczególnych gminach powiatu.....	7
Rysunek 2. Struktura mieszkańców powiatu pod względem wieku.....	8
Rysunek 3. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie.....	10
Rysunek 4. Rozkład podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach powiatu.....	11
Rysunek 5. Bezrobocie w powiecie strzelecko-drezdeneckim.....	13
Rysunek 6. Poziom rejestrowanej stopy bezrobocia w latach 2006-2011.....	14
Rysunek 7. Zagrożenie likwidacją.....	31
Rysunek 8. Kondycja przedsiębiorstw.....	32
Rysunek 9. Zasięg działalności.....	32
Rysunek 10. Popyt na oferowane produkty/usługi w ciągu najbliższego roku.....	33
Rysunek 11. Przyczyny przyjęcia pracowników.....	34
Rysunek 12. Przyczyny odrzucenia kandydatów.....	35
Rysunek 13. Działania eliminujące braki kandydatów do pracy.....	36
Rysunek 14. Cechy pracowników.....	38
Rysunek 15. Czy kierunki kształcenia odpowiadają zapotrzebowaniu rynku pracy?.....	39
Rysunek 16. Przygotowanie zawodowe absolwentów odpowiada zapotrzebowaniu rynku pracy?.....	40
Rysunek 17. Przyczyny poszukiwania pracowników.....	42
Rysunek 18. Główne bariery w zatrudnianiu pracowników w powiecie.....	42
Rysunek 19. Opinia na temat zadowolenia z zatrudnionych pracowników.....	43
Rysunek 20. Ocena form wsparcia oferowanych przez Urząd Pracy.....	44
Rysunek 21. Dodatkowe działania zwiększające stopień aktywizacji bezrobotnych.....	46
Rysunek 22. Wykształcenie badanych osób bezrobotnych z terenu powiatu.....	47
Rysunek 23. Staż pracy.....	48
Rysunek 24. Czas pozostawania bez pracy.....	50
Rysunek 25. Przyczyny nieposiadania pracy.....	53
Rysunek 26. Przyczyny nieposzukiwania pracy.....	55
Rysunek 27. Czynniki mogące wpłynąć na możliwość zatrudnienia.....	56
Rysunek 28. Zainteresowanie formami wsparcia oferowanymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich.....	57
Rysunek 29. Uczestnictwo w szkoleniach w ciągu ostatniego roku, których organizatorem nie był Powiatowy Urząd Pracy.....	60

Rysunek 30. Ocena działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich. 61

Spis tabel

Tabela 1. Podział podmiotów gospodarczych w powiecie według sekcji PKD.	12
Tabela 2. Podział podmiotów gospodarczych w powiecie według klas wielkości.	13
Tabela 3. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy.	17
Tabela 4. Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych.	18
Tabela 5. Liczba bezrobotnych w poszczególnych zawodach.	19
Tabela 6. Struktura ofert pracy wg poszczególnych grup zawodów.	20
Tabela 7. Oferty pracy zgłoszone w II półroczu 2010 r.	21
Tabela 8. Ranking zawodów nadwyżkowych.	22
Tabela 9. Ranking zawodów deficytowych.	23
Tabela 10. Saldo migracji dla powiatu strzelecko-drezdeneckiego w latach 2006-2010.	24
Tabela 11. Ruch migracyjny w gminach powiatu strzelecko-drezdeneckiego w latach 2006-2010.	24
Tabela 12. Szkolenia organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich w latach 2008-2011.	26
Tabela 13. Obszary zawodowe szkoleń	27
Tabela 14. Obszary zawodowe, w których bezrobotni odbyli program stażu lub przygotowania zawodowego	27
Tabela 15. Liczba pracowników przedsiębiorstwa.	29
Tabela 16. Przynależność do sekcji PKD.	30
Tabela 17. Przyjęcia na stanowiska.	35
Tabela 18. Zwolnienia pracowników.	37
Tabela 19. Osoby w szczególnej sytuacji.	37
Tabela 20. Wiek respondentów.	47
Tabela 21. Zawody wykonywane najdłużej.	49
Tabela 22. Kierunki kształcenia bezrobotnych.	51
Tabela 23. Zawody, w których osoby bezrobotne chciałyby zostać zatrudnione.	53
Tabela 24. Zawody jakie bezrobotni chcieliby pozyskać poprzez uczestnictwo w szkoleniach.	59
Tabela 25. Formy wsparcia bezrobotnych.	60
Tabela 26. Analiza SWOT dla rynku pracy powiatu strzelecko-drezdeneckiego.	63
Tabela 27. Wnioski i rekomendacje.	71